

Concept

Begroting AGV 2020

Door het Algemeen bestuur op 28 november 2019 vastgesteld

Datum
7 november 2019

Ons kenmerk
19.042017

Inhoud

0	Voorwoord	5
1	Leeswijzer	6
2	Samenvatting	7
2.1	Speerpunten nieuw bestuursakkoord Waterbetrokken	7
2.2	Budgetvolumes 2020-2024	7
2.3	Tarieven waterschapsbelastingen voor 2020 en daarna	8
2.4	Mutaties (2020-2024) van de tarieven in percentages	10
3	Programmaplan	10
3.1	Algemeen	10
3.2	Ontwikkelingen	10
3.3	Inhoud per programma	11
3.3.1	PROGRAMMA 1: VEILIGHEID	12
3.3.2	PROGRAMMA 2: SCHOON WATER	14
3.3.3	PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER	17
3.3.4	PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER	19
3.3.5	PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK	21
3.3.6	PROGRAMMA 6: ALGEMEEN	22
3.3.7	PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID	23
3.3.8	PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN	25
4	Begroting 2020	27
4.1	Gecomprimeerde begroting naar programma's en beknopte meerjarenraming	27
4.1.1	Samenvatting netto kosten	27
4.1.2	Beknopte Meerjarenraming	28
4.2	Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten	29
4.3	Begroting naar kostendragers	31
4.4	Kerngegevens 1-1-2020	33
5	Paragrafen	35
5.1	Ontwikkelingen sinds begrotingsjaar 2019 en MJB 2020-2024	35
5.2	Uitgangspunten en normen	36
5.3	Incidentele baten en lasten	37
5.4	Kostentoerekeningen	37
5.5	Waterschapsbelastingen	39
5.5.1	Hoofdlijnen diverse belastingen	39
5.5.2	Beschrijving kwijtscheldingsbeleid	39
5.5.3	Tariefbepaling	40
5.6	Weerstandvermogen	45
5.6.1	Weerstandcapaciteit	45
5.6.2	Risico's	46
5.7	Financiering	49
5.7.1	Algemeen	49
5.7.2	EMU-saldo - Wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF)	49
5.7.3	Financieringsbehoefte	51
5.7.4	Risicobeheer	53
5.7.5	Financiering	54

5.7.6	Rentevisie	55
5.7.7	Voorgestelde transacties en mandaat	55
5.8	Vreemd vermogen	55
5.9	Verbonden partijen	56
5.10	Bedrijfsvoering	57
6	BIJLAGEN	58
6.1	Staat van personeelskosten	58
6.2	Staten van vaste activa	59
6.3	Staat van vaste schulden	62
6.4	Staat van reserves en voorzieningen	63
6.5	Berekening rente-omslagpercentage	64
6.6	Meerjareninvesteringsprogramma	65
6.7	Overzicht netto kosten per beleidsproduct	66
6.8	Mutaties exploitatie; bestaand beleid	67
6.9	Meerjarenprognose naar beleidsproduct en programma	68
6.10	Afkortingenlijst	69

0 Voorwoord

Aan de lezer,

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2020. Dit is een uitwerking van de beknopte meerjarenbegroting 2020-2024, vastgesteld door het Algemeen bestuur van Waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV) op 4 juli dit jaar. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting kon nog geen rekening worden gehouden met het nieuwe bestuursakkoord. Er is daarom gekozen voor een beknopte, financiële uitwerking van de meerjarenbegroting. De jaarschijf 2020 uit deze meerjarenbegroting vormt de basis voor de begroting AGV 2020.

Begroting 2020

Met de begroting 2020 als basis worden diverse projecten mogelijk gemaakt. De nieuwe rioolwaterzuivering Weesp wordt bijvoorbeeld komend jaar verder uitgerust met de nieuwste technieken, maar ook geheel klimaatbestendig gemaakt. Ook plaatsen we zonnepanelen bij onze zuiveringen en kijken waar we verder energie kunnen besparen in de verschillende processen. We werken continu aan het onderhouden en toekomstbestendig maken van voldoende wateraan- en afvoer binnen het watersysteem, met aandacht voor de kwaliteit en de beleving van het water. Binnen het dijkverbeteringsprogramma en met onze deelname aan het landelijk Hoogwaterbeschermingsprogramma werken we verder aan de waterveiligheid. De implementatie van de Omgevingswet jaagt de integraliteit van maatschappelijke opgaven en intensieve samenwerking met onze omgeving op een positieve manier verder aan. Voor alle programma's en projecten, beheer en onderhoud zijn de budgetten nodig die worden verantwoord in deze begroting. De begroting vormt de basis voor de vast te stellen tarieven van de waterschapsbelastingen.

Zuiveringsslib

Het wegvallen van de verwerkingscapaciteit bij AEB heeft de tweede helft van 2019 geleid tot een zeer urgent probleem voor de afvalwaterzuiveringstaak. Wij hebben alles in het werk gesteld om het afvalwater te kunnen blijven zuiveren. Een bijzonder complexe opdracht omdat na het nagenoeg stilvallen van AEB geen alternatieve verwerkingsroutes voor zuiveringsslib beschikbaar bleken te zijn. Ons waterschap is daardoor genoodzaakt zuiveringsslib tijdelijk op te slaan op verschillende locaties in het land. Deze opslag van zuiveringsslib is per definitie tijdelijk omdat opgeslagen zuiveringsslib ook weer weggehaald moet worden en moeilijk verwerkt kan worden. Tijdens het opstellen van de begroting 2020 zijn er nog veel onzekerheden over de slibverwerking van AGV in 2020. Onafhankelijk van het scenario, zullen deze bestuursperiode extra kosten gemaakt moeten worden voor slibverwerking. Deze ruimte is opgenomen in deze begroting 2020. Ontwikkelingen op het gebied van assetmanagement, PAS en PFAS hebben impact op de begroting 2020. Dit wordt op dit moment verkend. Mogelijke gevolgen voor de begroting worden nader uitgewerkt richting de Meerjarenbegroting 2021-2025.

Bestuursakkoord Waterbetrokken

Het Algemeen bestuur heeft op 11 juni het bestuursakkoord 'Waterbetrokken 2019-2023' vastgesteld. In de afgelopen maanden zijn de ambities uit het nieuwe bestuursakkoord Waterbetrokken nader uitgewerkt en financieel vertaald. Veel ambities kunnen al uitgewerkt worden binnen de kaders van deze begroting. Dit zijn uitgangspunten die passen bij ontwikkelingen die al in de vorige bestuursperiode in gang zijn gezet. Dit geldt bijvoorbeeld voor onze ambities op het gebied van recreatie en cultuurhistorie, communicatie en participatie en internationale samenwerking. Het realiseren van *alle* ambities uit het bestuursakkoord Waterbetrokken kan niet zonder extra middelen. Hiervoor is een 1^e begrotingswijziging 2020 opgesteld als mutatie op de begroting AGV 2020, die separaat ter besluitvorming aan het bestuur wordt voorgelegd.

Ook het komende jaar werken we weer hard aan een veilige, klimaatbestendige en mooie toekomst van ons unieke waterschap.

Namens het bestuur van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht,

Peter Smit lid Dagelijks bestuur, Portefeuillehouder financiën

1 Leeswijzer

Door het gevolgde traject wijkt de opzet van de begroting AGV 2020 af van voorgaande jaren. Deze begroting 2020 is de weerslag van de eerste jaarschijf van de beknopte meerjaren begroting (MJB) die op 4 juli 2019 door het Algemeen bestuur is vastgesteld.

Alle beleidsmatige zaken en ambities maken deel uit van het uitvoeringsprogramma dat hoort bij het Bestuursakkoord 'Waterbetrokken' 2020-2023. De besluitvorming hierover vindt apart plaats.

Het uitvoeringsprogramma wordt als eerste begrotingswijziging aan deze begroting toegevoegd.

Deze begroting en de eerste begrotingswijziging vormen samen de 'Begroting AGV 2020'.

Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de volgende zaken:

- Bij de programma's is de paragraaf "de wijze waarop effecten worden bereikt" verwijderd. Speerpunten en accenten staan in de uitwerking van het bestuursakkoord 'Waterbetrokken'. De algemene beschrijvingen over wat er volgend jaar wordt gedaan vervallen hiermee.
- Toelichtingen op de investeringsramingen zijn niet opgenomen. Voor de kredieten die aan het AB worden voorgelegd geldt dat deze dan nader worden toegelicht. De B-kredieten zijn onderdeel van de reguliere vervangingscyclus.

In de toelichting wordt ingegaan op het effect van de ontwikkeling van de lonen en prijzen en andere ontwikkelingen in de taakkosten mits deze groter zijn dan € 100.000.

Hoofdstuk 2 geeft een beknopte samenvatting van de begroting.

Hoofdstuk 3 geeft in 8 programma's weer wat AGV in 2020 wil bereiken, hoe we dat gaan doen en wat dat gaat kosten. Hoofdstuk 3 is daarmee een compleet programmaplan met daarin alle uitgaven en opbrengsten. In de exploitatie wordt de ontwikkeling van de netto uitgaven per programma getoond. De ontwikkeling laat zien hoe de lasten zich ontwikkelen tot en met 2024 bij ongewijzigd beleid inclusief de ontwikkeling van lonen en prijzen. In de ontwikkeling wordt een onderscheid gemaakt tussen kapitaallasten, inclusief de meerjarenraming, en de ontwikkeling van de taakkosten. De ontwikkeling als gevolg van het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord wordt als eerste begrotingswijziging hierop verwerkt. Na vaststelling van de beide documenten wordt voor 2020 een actuele versie gemaakt waarin de begroting en het uitvoeringsprogramma zijn samengevoegd zodat in de bestuursrapportages en de jaarstukken er één basis is: de vastgestelde begroting.

Hoofdstuk 4 bevat de gecomprimeerde begroting per programma inclusief een beknopte meerjarenraming.

Vervolgens wordt inzicht gegeven in de begroting naar de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer. Dit is samen met de meerjarenraming de basis voor de tarieven. Ook staan in dit hoofdstuk de kerngegevens 2020.

In hoofdstuk 5 zijn onderwerpen opgenomen zoals in- en externe ontwikkelingen, financiering en het weerstandsvermogen (inclusief risicoparagraaf).

Bij de tabellen met investeringen staan categorieën aangegeven. Dit geeft aan of voor een investering al een kredietbesluit is goedgekeurd, de **C-investeringen**. Of dat het Algemeen bestuur de machtiging aan het DB verleent om uitvoeringskredieten beschikbaar te stellen en de opdracht verleent de projecten uit te laten voeren voor zogenaamde **B-investeringen**. Als het kredietbesluit via het Algemeen Bestuur loopt, is het aangemerkt als een **A-investering**.

2 Samenvatting

2.1 Speerpunten nieuw bestuursakkoord Waterbetrokken

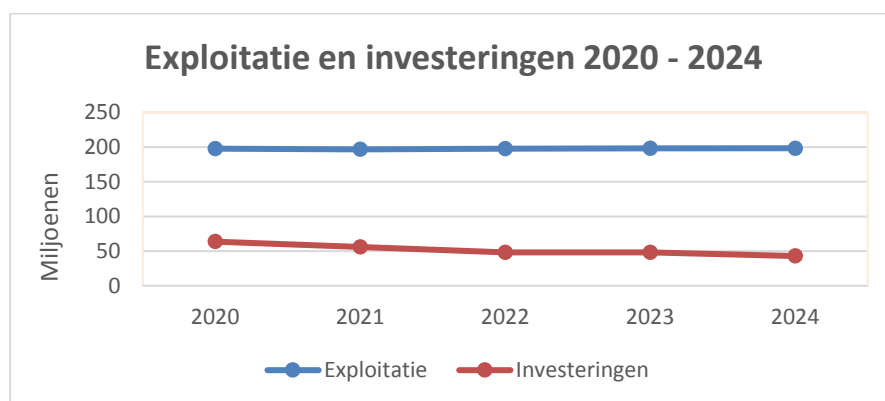
Deze begroting heeft als vertrekpunt de eerste jaarschijf van de op 4 juli 2019 door het Algemeen bestuur vastgestelde beknopte MJB 2020-2024. De belangrijkste aanpassingen hierop zijn enkele ontwikkelingen waar AGV geen invloed op heeft, zoals de loon- en prijsontwikkelingen en de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

In deze begroting is het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord Waterbetrokken niet meegenomen. De uitwerking van dit akkoord vindt separaat van deze begroting plaats en wordt bij de besluitvorming als eerste begrotingswijziging toegevoegd aan deze begroting.

2.2 Budgetvolumes 2020-2024

Voor 2020 zijn investeringen gepland tot een bedrag van ruim € 63,6 miljoen, in de periode 2020-2024 bedraagt het investeringsprogramma gemiddeld € 48,8 miljoen per jaar.

De totale exploitatiekosten bedragen in 2020 € 197,8 miljoen en lopen op naar € 198,4 miljoen in 2024. Deze licht stijgende trend in de exploitatiekosten is in lijn met de beknopte MJB 2020-2024.

De onderstaande tabel geeft de mutaties in de exploitatie aan ten opzichte van 2019 en laat zien wat de grootste mutaties zijn. Ook is zichtbaar dat er voor nieuw beleid geen bedragen zijn opgenomen. Deze komen in zijn geheel uit het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord Waterbetrokken.

Mutaties in 2020 t.o.v. 2019	Bedrag x €1.000
<u>1. Vrijval incidentele posten:</u>	0
<u>2. Eerder toegekend (onvermijdelijk)</u>	
-Groot onderhoud waterkeringen	0
-Kapitaallasten bestaande activa	2.018
-HWBP in exploitatie opnemen	2.850
-Uitvoeren waterinrichtingsplannen	0
-Vrijval dotatie reserves	-2.752
-Diverse (per saldo)	3.935
-Nominale loon- en prijsstijging	3.287
<u>3. Nieuw beleid:</u>	
-Kapitaallasten van nieuwe investeringen	0
-Nieuw beleid Bestuursakkoord	0
-Efficiency	0
-Bestuurskosten/dotaties reserves	0
-Temporisering investeringen	0
TOTAAL	9.338

2.3 Tarieven waterschapsbelastingen voor 2020 en daarna

De waterschappen dekken de kosten uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Hierop wordt in hoofdstuk 4 uitgebreider ingegaan.

Bij de behandeling van de MJB 2020-2024 heeft het Dagelijks bestuur aangegeven de uitwerking van de begroting te willen splitsen in twee delen.

Het eerste deel betreft de 'begroting 2020', waarbij de werkzaamheden en tarieven worden weergegeven en bepaald met gelijkblijvend beleid. Het tweede deel is een uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord 'Waterbetrokken 2019-2023'. De financiële vertaling van dit uitvoeringsprogramma leidt tot de eerste begrotingswijziging van de begroting 2020.

Het uitvoeringsprogramma voor de jaarschijf 2020 en de begroting 2020 vormen samen de Begroting AGV 2020.

Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing

Het tarief voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing stijgt in 2020 met 0,7% van € 54,00 (2019) naar € 54,38 per vervuilingseenheid.

Watersysteemheffing

De tarieven binnen de watersysteemheffing stijgen in 2020 met gemiddeld 3,4% ten opzichte van 2019.

Met toepassing van de kostentoedelingsverordening 2019, zijn per categorie binnen de watersysteemheffing de tarieven voor 2020 bepaald:

Tarief 2020			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2019	prognose 2020	Mutatie tov 2019
Ingezetenen	€ 112,58	€ 113,36	0,7%
Gebouwd	0,013450%	0,012084%	-10,2%
Natuur	€ 2,10	€ 2,14	1,9%
Overig: ongebouwd wegen	€ 100,59 € 201,18	€ 106,60 € 213,20	6,0% 6,0%

In totaliteit neemt de opbrengst watersysteemheffing in 2020 toe met 3,4% ten opzichte van 2019. De mutaties op de tarieven per categorie zijn verschillend:

- Ingezetenen: toename van het aantal woningen met 2,7%, waarvan 1,7% een bijstelling is van de begrote opbrengsten 2019 en 1% een verwachte groei van het areaal in 2020; per saldo kan de toename van het tarief beperkt worden tot 0,7%;
- Gebouwd: toename van de totale WOZ-waarden met 15%, waarvan 6,5% een bijstelling is van de begrote opbrengsten 2019 en 8,5% een geschatte toename van de WOZ-waarden in 2020. Per saldo kan het tarief dalen met ruim 10%;
- Ongebouwd: vanwege het jaarlijks teruglopende aantal hectares ongebouwd neemt het tarief in verhouding tot die van de andere categorieën meer toe. Daarnaast heeft de uitspraak van de Hoge Raad geleid tot een verschuiving van de hectares van wegen naar overig ongebouwd. Dit heeft een extra verhogend effect op het tarief van ongeveer 2,5%. Dit is minder dan de 4% waar in de risicoparagraaf voor 2019 rekening mee werd gehouden.

Op basis van de meerjarenraming van de exploitatiekosten tot en met 2024 zijn de tarieven voor de verschillende heffingen na 2020 bepaald:

Zuiverings- en verontreinigingsheffing:

De zuiverings- en verontreinigingsheffing kan na 2020 jaarlijks dalen met 0,3%, van € 54,38 naar € 53,73 in 2024. Dit is exclusief inflatie in de jaren 2021-2024.

Watersysteemheffing:

De tariefstijging voor de jaren na 2020 komt gemiddeld uit op 2,4% (exclusief inflatie), onderstaande tabel geeft aan wat de tarieven van de diverse categorieën zijn.

Tarief per eenheid /Categorie:	2019	2020	Prognose			
			2021	2022	2023	2024
Ingezetenen	€ 112,58	€ 113,36	€ 114,95	€ 116,62	€ 118,30	€ 119,95
Gebouwd	0,013450%	0,012084%	0,011782%	0,011476%	0,011182%	0,010904%
Natuurterreinen	€ 2,10	€ 2,14	€ 2,18	€ 2,19	€ 2,21	€ 2,26
Overig: ongebouwd wegen	€ 100,59 € 201,18	€ 106,60 € 213,20	€ 109,25 € 218,50	€ 112,01 € 224,02	€ 114,83 € 229,66	€ 117,68 € 235,36

2.4 Mutaties (2020-2024) van de tarieven in percentages

Onderstaande tabel laat de procentuele aanpassing van de tarieven zien tot en met 2024

3 Programmaplan

Mutatie van de tarieven in percentages					
Categorien	2020	2021	2022	2023	2024
Zuiveringsheffing	0,7%	-0,3%	-0,3%	-0,3%	-0,3%
WSH: ingezetenen	0,7%	1,4%	1,5%	1,4%	1,4%
WSH: gebouwd	-10,2%	-2,5%	-2,6%	-2,6%	-2,5%
WSH: natuurterreinen	1,9%	1,9%	0,5%	0,9%	2,3%
WSH: overig (ongeb./wegen)	6,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

3.1 Algemeen

De begroting is overeenkomstig de regelgeving opgesteld naar programma's, waarvan de opzet in principe vrij is. De indeling naar programma's sluit aan bij de thema-indeling van de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel'.

AGV heeft de volgende programma's benoemd:

- Veiligheid
- Schoon water
- Voldoende water
- Op en om het water
- Draagvlak
- Algemeen
- Duurzaamheid
- Belastingopbrengsten

De eerste 3 programma's bevatten de kerntaken van het waterschap en sluiten aan bij de landelijke benchmark. Daarnaast is in het programma 'Op en om het water' het vaarwegbeheer, recreatief medegebruik, natuurwaarden en cultuurhistorie, landschap en architectuur opgenomen. Het programma 'Draagvlak' bevat de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten voor de heffing en inning van de belastingen.

De activiteiten van bestuur en communicatie zijn afzonderlijk in het programma Algemeen beschreven. Onder 'Duurzaamheid' wordt specifiek ingegaan op het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het programma 'Belastingopbrengsten' bevat een toelichting op de tarieven en bijbehorende opbrengsten. Dit programma geeft een compleet beeld van niet alleen de kosten maar ook van de opbrengsten.

3.2 Ontwikkelingen

De ontwikkelingen komen uitgebreid aan bod in het uitvoeringsprogramma van 'Waterbetrokken 2019 -2023', dat gelijktijdig met de begroting als los document wordt aangeboden. Ook de financiële effecten van deze ontwikkelingen worden daarin toegelicht.

Los hiervan is er een aantal landelijke ontwikkelingen die wel in deze begroting zijn meegenomen en onderstaand kort worden toegelicht.

Bijstelling 2019

Bij het opstellen van de begroting 2019 is gebruik gemaakt van een aantal schattingen. Gebleken is dat deze schattingen te laag zijn geweest. Daarom is voor de begroting 2020 een bijstelling voor 2019 doorgevoerd van 1,09% voor stijging van de salarissen en 0,10% voor inflatie.

HWBP

De bijdrage aan het HWBP is bij de MJB 2020-2024 verhoogd tot € 17,5 miljoen. In september 2019 is bericht ontvangen van de Unie van Waterschappen, waarin is aangegeven dat AGV voor 2020 rekening moet houden met een HWBP-bijdrage van € 17,1 miljoen. Ten opzichte van de MJB is dit een daling met € 0,4 miljoen.

Van de bijdrage HWBP komt in 2020 70% ten laste van de exploitatie en 30% wordt geactiveerd. Het gevolg voor de exploitatiebegroting is een daling met € 280.000. Deze komt geheel ten gunste van de watersysteemheffing.

Cao en pensioenpremie

Voor loonstijging is voor 2020 2,5% aangehouden. Het onderhandelaarsakkoord dat is bereikt is nog niet definitief en is daardoor voor 2020 niet verwerkt. Dit akkoord houdt een loonstijging met 2,5% per 1 januari 2020 en een stijging met 1,0% per 1 juli 2020 in. Per saldo is daardoor 0,5% loonstijging niet in de begroting opgenomen.

Het ABP kan pas in november 2019 aangeven wat het percentage pensioenpremie 2020 wordt. Voor de premiestijging is rekening gehouden met een geschat percentage van 1%.

Prijsstijging

Voor de vaststelling van de prijsstijging 2020 is gebruik gemaakt van de cijfers van het Centraal Plan Bureau, en wel de circulaire zoals die in juni 2019 is verstrekt. Er is gebruik gemaakt van het percentage voor 'prijs bruto Binnenlands Product'. Dat percentage is voor 2020 1,5%.

3.3 Inhoud per programma

In de navolgende paragrafen zijn per programma de doelstellingen beschreven en de beoogde effecten. De invulling van het bestuursakkoord is niet verwerkt omdat dit als een apart document wordt aangeboden. Aanvullend hierop zijn indicatoren vermeld, die aansluiten bij de opzet uit het WBP.

De financiële consequenties van de per programma beschreven doelen zijn te onderscheiden in investeringen en exploitatiekosten. Van beide wordt in elk programma een overzicht gegeven.

Bij elk programma is het bestaand beleid gesplitst in taakkosten én de kapitaallasten van investeringen die tot en met 2019 in exploitatie zijn/worden genomen.

De investeringen worden niet via de begroting beschikbaar gesteld. Te zijner tijd wordt per investering een afzonderlijke kredietaanvraag voorgelegd aan het Algemeen bestuur (Categorie A investeringen), of het Dagelijks bestuur (Categorie B Investeringen). In de investeringen tabel per programma staat aangegeven onder welke categorie de investeringen vallen.

De exploitatiekosten zijn inclusief de kapitaallasten (=rente plus afschrijving) van investeringen. De begroting 2020 bevat het budgetvolume uit de eerste jaarkolom van de MJB 2020-2024 én is inclusief de actualiteiten en aanvullingen, die zijn toegelicht in paragraaf 3.2. Dit betreft de gebruikelijke loon- en prijsstijgingen 2019/2020 en de onvermijdelijke ontwikkeling van de lasten en baten bij ongewijzigd beleid.

Naast de cijfers van de vast te stellen begroting voor 2020 zijn ter vergelijking de cijfers uit de begroting 2019 geplaatst en de cijfers van 2018 uit de jaarrekening, alsmede de meerjarencijfers tot en met 2024.

PROGRAMMA 1: VEILIGHEID

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het programma Veiligheid heeft betrekking op de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater of de boezemstelsels, vooral door veilige waterkeringen. Het waterschap heeft als kerntaak om het gebied voldoende waterstaatkundige veiligheid te bieden. Absolute veiligheid kan het waterschap niet garanderen. Het waterschap staat ervoor dat het stelsel van dijken voldoet aan de veiligheidseisen. Indien deze eisen niet door het bevoegd gezag zijn geformuleerd, neemt het waterschap zelf verantwoordelijkheid. Een goede crisisbeheersingsorganisatie zorgt ervoor dat de gevolgen binnen de perken blijven als er wat mis gaat.

In het beheergebied van AGV is circa 1.096 km waterkeringen aanwezig. Deze zijn verdeeld in:

- Primaire keringen: 38 km
- Regionale keringen: 591 km
- Tertiaire- en overige keringen: 467 km

Daarnaast zijn er 1.100 waterkerende objecten in keringen.

1.2 DOELSTELLINGEN

Het Deltaprogramma, het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024 zullen voor de komende jaren de inspanningen voor dit programma bepalen.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

De bestaande waterkeringen in overeenstemming met de vastgestelde normen houden, met inachtneming van de belangen op het gebied van landschap, recreatie, natuur en cultuurhistorie. De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in waterstaatkundige werken. Door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden zorgt AGV voor veilige waterkeringen, zodat de burger wordt beschermd tegen 'natte voeten' (veiligheid).

1.4 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het WBP. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor het jaar 2020. Aangezien het WBP doorloopt tot 2021 zijn hier ook de waarden voor 2021 weergegeven.

Thema Veiligheid	Omvang	Norm 2020	Norm 2021
Primaire keringen zijn getoetst aan de nieuwe veiligheidsnormen, op weg naar de eindrapportage van 2022.	38 km	60%	80%
Regionale keringen op orde*	591 km	50%	80%
Grondlichamen van regionale keringen, die in 2012 het oordeel 'onvoldoende' en 'nader onderzoek' kregen, voldoen nu aan de veiligheidsnormen.	258 km (21 km per jaar)	50%	75%
Regionale keringen (grondlichamen, NWO's en kunstwerken) met een toetsoordeel volgens de leidraad van 2015.*	591km	30%	60%
Overige keringen met duidelijkheid over nut en noodzaak.**	469 km	70%	100%
Plannen van de eigen crisisbeheersingsorganisatie zijn op orde en geoefend.	7 plannen	100%	100%

* Vanaf 2024 moet hier 100% worden bereikt.

** Vanaf 2021 wordt 100% bereikt voor de Overige keringen

2. INVESTERINGEN

Voor 2020 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de onderstaande investeringen voorzien:

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)						
Programma Veiligheid						
Bedragen x € 1.000	categorie	2020	2021	2022	2023	2024
- Dijkverbeteringsprogramma	C/A	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
- De Ronde Hoep	A	3.500	4.000	1.500	1.000	0
- Bijdrage in HWBP (investeringsdeel)	B	5.130	3.140	1.680	0	0
Totaal		21.130	19.640	15.680	13.500	12.500

3. EXPLOITATIE

Programma Veiligheid	Jaar-rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Exploitantiebegroting (x €1.000)							
<u>Bestaand beleid:</u>							
-kapitaallasten activa in gebruik	20.086	21.914	21.618	18.246	15.332	13.019	11.185
-taakkosten	16.777	17.671	21.096	21.650	24.140	24.920	24.520
<u>Nieuw beleid:</u>							
-kapitaallasten MIP		0	0	2.137	3.801	4.989	5.750
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporiseren investeringen		0	0	0	0	0	0
	36.863	39.585	42.714	42.033	43.272	42.928	41.454

Toelichting exploitatiebegroting sinds de vaststelling van de MJB op basis bestaand beleid:

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2019 uitgevoerde investeringswerken.

Taakkosten

Mutaties die al in een (meerjarenraming van) de begroting waren opgenomen:

- De bijdrage aan het HWBP wordt in 10 jaar oplopend rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht. In 2020 wordt 70% rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt
- Ten opzichte van de beknopte MJB 2020-2024 een daling van de bijdrage aan het HWBP in 2020 van € 0,4 miljoen (van € 17,5 naar € 17,1 miljoen). Hiervan komt € 0,28 miljoen ten gunste van de exploitatie en € 0,12 miljoen betreft een lagere investering.

PROGRAMMA 2: SCHOON WATER

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het waterschap draagt de zorg voor een goede kwaliteit van het watersysteem. Mede vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het waterschap voert waterstaatkundige maatregelen uit om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen. Waar dit effectief is wordt dit gedaan in samenwerking met derden.

AGV geeft lozingsvergunningen (Waterwet) aan bedrijven af, houdt hierop toezicht en maakt afspraken met betrokkenen. Ook worden vergunningen afgegeven voor de sanering van ernstig vervuilde waterbodems (Waterwet). Watersysteemkundige maatregelen worden uitgevoerd om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Dit betreft vooral maatregelen in het kader van de KRW en het kwaliteitsbaggeren.

Direct gekoppeld aan de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater is de zorg voor het goed functioneren van de afvalwaterketen. AGV zuivert het via (pers)leidingen getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit gemeentelijke rioleringen of anderszins.

De thema's Schoon Water en Waterketen uit het WBP 2016-2021 vallen onder dit programma.

1.2 DOELSTELLINGEN

De doelstelling is een (grond)watersysteem met een goede ecologische en chemische waterkwaliteit. Vanuit de KRW worden per waterlichaam ecologische doelstellingen opgelegd, die uiterlijk 2027 behaald moeten worden. Hierover wordt gerapporteerd in Stroomgebiedbeheersplannen (SGBP).

Door vergunningverlening en advisering worden emissies uit punt- en diffuse lozingen en door derden veroorzaakte, niet gereguleerde, ongewenste (diffuse) emissies teruggedrongen.

Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) in het beheergebied als totaal gelden de volgende kwaliteitseisen:

- Gemiddelde stikstof (N) en fosfor (P)-eliminatie tenminste 75%
- Gemiddelde zuiveringsrendement van tenminste 88%
- Nalevingspercentage (voldoen aan de lozingseisen) 99,5%
- Voldoen aan de afnameovereenkomsten 100%

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

Het beoogde effect is een goede en een zo optimaal mogelijke waterkwaliteit. Door het vermijden van emissies van ongewenste stoffen uit de afvalwaterketen die een bedreiging vormen voor het aquatisch ecosysteem en de drinkwaterkwaliteit.

1.4 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het WBP. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties. Aangezien het WBP loopt tot 2021 zijn hier ook de normen voor 2021 weergegeven.

Thema Schoon water (Watersysteem)	Omvang	Norm 2020	Norm 2021
Voor alle wateren in het beheergebied is de actuele ecologische toestand bekend en zijn de bepalende factoren daarvoor in beeld.	68.800 ha	75%	100%
Van bemonsterde wateren is de toestand niet achteruit gegaan.	Variërend	100%	100%
KRW-waterlichamen voldoen aan de randvoorwaarden voor een goede ecologische toestand.	30 waterlichamen	40%	70%
Voor de overige wateren zijn optimale maatregelenpakketten opgesteld en gebiedsdoelen afgeleid.	54.900 ha	45%	60%

Thema Schoon water (Waterketen)	Omvang	Norm 2020	Norm 2021
Zuiveringsprestatie rwzi's	Effluent	88%	88%
Nalevingspercentage. De zuiveringen voldoen aan de lozingseisen	Effluent	99,5%	99,5%
Afnameovereenkomsten met gemeenten nagekomen	Aantal	100% <max>	100% <max>
Een goedgekeurd Energie Efficiency programma (EEP) 2017 – 2020 door het bevoegd gezag en de voorgenomen (zekere) maatregelen die moeten leiden tot energiebesparing van 2% per jaar uitgevoerd		2% energie besparing	Het EEP loopt tot 2020

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)						
Programma Schoon water						
Bedragen x € 1.000	categorie	2020	2021	2022	2023	2024
Programma Nieuwbouw, uitbreiding of optimalisatie						
- Rwzi Weesp	C	4.450	2.200	0	0	0
- Rwzi Horstermeer, renovatie dienstgebouw	C	50	0	0	0	0
- Diverse rwzi's, gasveiligheid en optimalisatie	B	1.850	1.000	200	200	0
- Fysieke beveiliging installaties	B/C	1.100	700	700	100	0
- Rwzi West Aanpassen skimmers fase 2	B	350	0	0	0	0
- Rwzi West verbeteren sturing, inclusief subsidie	C	30	0	0	0	0
Programma In stand houden						
- Rwzi A'dam-West, nazorg	C	800	200	0	0	0
- Rwzi Amstelveen	A	2.500	3.250	0	0	0
- Procesautomatisering, 1 ^e deel	C	2.500	2.500	1.100	0	0
- Procesautomatisering, 2 ^e deel	A	0	500	2.000	0	0
- Aanpassingen diverse zuiveringen	B/C	8.500	9.000	11.500	15.000	15.000
- Persleiding Jan de Jongh- Krijn Breurstraat	B	250	0	0	0	0
- Gemalen in stand houden 2019 - 2023	C	800	400	400	400	0
- Gemaal Postjesweg verplaatsen	C	200	0	0	0	0
- Verleggen Persleidingen	C	181	0	0	0	0
- Leidingen in stand houden	B	0	600	600	600	1.000
Programma Nieuwe ontwikkelingen						
- Rwzi A'dam-West, aanpassing slibbuffer	C	1.000	100	0	0	0
- Zonnepanelen rwzi's	C	500	0	0	0	0
- Energie efficiency programma	A	800	0	0	0	0
- Programma KRW	C	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
- Saneren waterbodems	C	500	500	500	500	500
Totaal		28.261	22.850	18.900	18.700	18.400

3. EXPLOITATIE

Programma Schoon water Exploitatiebegroting (x €1.000)	Jaar- rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Bestaand beleid:							
-kapitaallasten activa in gebruik	36.772	37.290	39.038	38.609	36.748	35.530	34.603
-taakkosten	51.028	52.537	57.148	55.534	54.900	55.173	55.611
Nieuw beleid:							
-kapitaallasten MIP		0	0	1.978	3.587	4.933	6.249
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporisering investeringen		0	0	0	0	0	0
	87.800	89.827	96.186	96.122	95.235	95.637	96.464

Toelichting exploitatiebegroting: bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2019 uitgevoerde investeringswerken.

Taakkosten

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt

PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Door het inrichten, bedienen en onderhouden van het watersysteem (waterlopen, kunstwerken en grondwater) wordt het watersysteem voortdurend in afstemming gehouden met ontwikkelingen zoals functiewijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen.

Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet, de Keur en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving.

1.2 DOELSTELLINGEN

Met de juiste maatregelen en door goed onderhoud wordt voorkomen dat wateroverlast of watertekort ontstaat.

Door advisering en vergunningverlening op basis van de Waterwet, de Keur, het Keurbesluit vrijstellingen en beleidsnota's worden de waterstaatkundige belangen veilig gesteld.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

Een goed werkend watersysteem dat voldoet aan de eisen voor waterkwantiteit. Daarbij stelt de Keur eisen aan gereguleerde aanpassingen in het waterstaatkundige systeem.

1.4 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het WBP. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor het jaar 2020. Aangezien het WBP tot 2021 loopt zijn ook de normen voor 2021 weergegeven.

Thema Voldoende Water	Omvang	Norm 2020	Norm 2021
Peilbesluiten zijn actueel (Normen worden nog vastgesteld in Nota peilbeheer)	55.600 ha	p.m.	p.m.
Peilbesluitgebieden met peilen ingesteld conform het peilbesluit.	55.600 ha	70%	75%
Waterpeilen bevinden zich binnen de marges van de vigerende peilbesluiten.	Percentage van het jaar	95%	95%
Het watersysteem is altijd getoetst aan de geldende normen voor wateroverlast.	55.600 ha	90%	90%
Het waterschap beoordeelt altijd op basis van de meest recente KNMI-klimaatscenario's de hydrologische consequenties voor het beheergebied en handelt daarnaar.	Wisselend aantal plannen	100%	100%

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)						
Programma Voldoende water						
Bedragen x € 1.000	categorie	2020	2021	2022	2023	2024
- Waterinrichtingsplannen/NBW/Watergebiedsplannen	A/B	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
- Programma Technische systemen	B	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
- Implementatie omgevingswet	A	1.000	1.000	1.000	1.000	0
- Fysieke beveiliging	B	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal		13.000	13.000	13.000	13.000	12.000

3. EXPLOITATIE

Programma Voldoende water Exploitatiebegroting (x €1.000)	Jaar- rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Bestaand beleid:							
-kapitaallasten activa in gebruik	9.140	9.242	9.981	9.697	9.410	9.121	8.878
-taakkosten	21.569	21.742	22.877	23.042	23.182	23.349	23.420
Nieuw beleid:							
-kapitaallasten MIP		0	0	876	1.737	2.582	3.412
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporisering investeringen		0	0	0	0	0	0
	30.709	30.984	32.858	33.616	34.329	35.052	35.710

Toelichting exploitatiebegroting: bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2019 uitgevoerde investeringswerken.

Taakkosten

De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt.

PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

De in het programma Op en Om het Water beschreven taken worden gerekend tot de kerntaken van het waterschap. Op veel van deze taakvelden zijn ook andere instanties en maatschappelijke organisaties actief. Voor AGV gaat het om nautisch- en vaarwegbeheer, beheer eigendommen, recreatief medegebruik van de wateren en waterkeringen, natuurbeheer en beheer van cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden.

1.2 DOELSTELLINGEN

Het vaarwater in het beheergebied wordt benut door beroeps- en recreatievaart en vormt een samenhangend netwerk van vaarwegen. (Recreatie)vaarders kunnen veilig en zonder onnodig oponthoud door het gebied varen. De vaarwegen zijn op de vereiste diepte.

Inwoners en bezoekers van het gebied van het waterschap ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap.

De wijze waarop het waterschap omgaat met recreatie, landschap en cultuurhistorie dragen aan de ene kant bij aan de herkenbaarheid van het waterschap als zelfstandige, omgevingsbewuste overheid. Aan de andere kant wordt de belevingswaarde voor de burgers versterkt.

De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

AGV reguleert de nautische belangen en het vaarwegbeheer: vlot en veilig vaarverkeer in de vaarwateren wordt bevorderd en schade aan de oevers door te snel varen wordt voorkomen.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV creëert water om van te genieten door vooral de belevingswaarde te verhogen. De vaarweg voldoet aan de vereiste toestand en het vaarwegverkeer verloopt voldoende vlot en veilig.

1.4 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het WBP. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor het jaar 2020. Aangezien het WBP tot 2021 loopt, zijn hier ook de waarden voor 2021 weergegeven.

Thema Op en om het water	Omvang	Norm 2020	Norm 2021
Het minimale percentage van het budget voor recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie dat is besteed aan eigen projecten en initiatieven van derden.	Percentage van budget	85%	85%
In eigen plannen (WGP, DVP, TS) wordt aantoonbaar rekening gehouden met recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie.	Wisselend aantal plannen	100%	100%

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)						
Programma Op en Om het Water						
Bedragen x € 1.000	categorie	2020	2021	2022	2023	2024
- Inrichting/onderhoud vaarwegen en havens	B/C	1.250	500	500	500	0
Totaal		1.250	500	500	500	0

3. EXPLOITATIE

Programma Op en om het water	Jaar-rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Exploitatiebegroting (x €1.000)							
Bestaand beleid:							
-kapitaallasten activa in gebruik	596	631	707	692	675	654	633
-taakkosten	1.366	1.383	1.565	1.540	1.540	1.540	1.540
Nieuw beleid:							
-kapitaallasten MIP		0	0	88	115	141	167
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporisering investeringen		0	0	0	0	0	0
	1.962	2.014	2.272	2.320	2.331	2.336	2.341

Toelichting exploitatiebegroting; bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2019 uitgevoerde komende investeringswerken.

Taakkosten

De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt.

PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het implementeren van wet- en regelgeving, opstellen en actueel houden van eigen regels, het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en daarnaast debiteurenbeheer, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen; dit alles op het gebied van waterschapsbelastingen.

1.2 DOELSTELLINGEN

Het realiseren van de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen voor AGV. Het betreft de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

- Een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften;
- Een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen;
- Een juiste, volledige en tijdige behandeling van verzoeken om kwijtschelding.

1.4 INDICATOREN

Indicator	Indicatornorm
Openstaande debiteurenposten	Jaarlijks per december staat maximaal 2,5% open van het bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen in het voorgaande jaar.

2. EXPLOITATIE

Programma Draagvlak	Jaar-rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Exploitatiebegroting (x €1.000)							
Bestaand beleid:							
-kapitaallasten activa in gebruik	0	0	0	0	0	0	0
-taakkosten	10.279	12.388	12.731	12.781	12.699	12.578	12.469
Nieuw beleid:							
-kapitaallasten MIP		0	0	0	0	0	0
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporisering investeringen		0	0	0	0	0	0
	10.279	12.388	12.731	12.781	12.699	12.578	12.469

Taakkosten

Mutatie die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting was opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt.

PROGRAMMA 6: ALGEMEEN

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Onder dit programma valt het beleidsveld 'Bestuur en externe communicatie'. In dit programma zijn alle activiteiten ondergebracht die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder salaris en pensioenvoorzieningen, de bestuursondersteuning én de extern gerichte communicatie-activiteiten van het waterschap.

Ook de kosten die gemoeid zijn met de bestuurlijke samenwerking met partners zoals de Unie van Waterschappen, het Waterschapshuis en de Stowa zijn in dit programma opgenomen. Tot slot zijn het budget ter besteding door de Kunstcommissie, ter begeleiding van de Jeugdbestuurder en de bijdrage van het Waterschap aan Wereldwaternet in dit programma ondergebracht.

1.2 DOELSTELLINGEN

De specifieke doelstellingen voor dit programma zijn opgenomen in de uitvoering van het bestuursakkoord. Na vaststelling van de uitvoeringsnotitie wordt dit programma verder aangevuld.

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)						
Programma Algemeen (Bestuur)						
Bedragen x € 1.000	categorie	2020	2021	2022	2023	2024
- Waterschapsverkiezingen	C	0	0	0	2.500	0
Totaal		0	0	0	2.500	0

3. EXPLOITATIE

Programma Algemeen	Jaar-rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting			
				2021	2022	2023	2024
Exploitatiebegroting (x €1.000)							
Bestaand beleid:							
-kapitaallasten activa in gebruik	663	769	521	508	495	449	0
-taakkosten	12.550	12.895	10.519	9.337	9.337	9.337	9.337
Nieuw beleid:							
-kapitaallasten MIP		0	0	0	0	0	589
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0	0	0	0	0
-efficiency		0	0	0	0	0	0
-temporerising investeringen		0	0	0	0	0	0
	13.213	13.664	11.040	9.845	9.832	9.786	9.926

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2020 is verwerkt

PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

AGV heeft niet alleen de ambitie om energieneutraal te worden, maar wil tevens toekomstbestendig en duurzaam zijn. De kernelementen die daarom bij dit programma horen zijn:

- Energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek;
- Duurzaam (bv brakke kwel);
- Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water.

Uitgangspunt van dit programma is dat de projecten niet alleen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van AGV, maar ook een positieve business case hebben.

1.2 DOELSTELLINGEN

Door het uitvoeren van dit duurzaamheidsprogramma streeft AGV naar het realiseren van haar duurzaamheidsambities. Ook wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de afspraken gemaakt in bijvoorbeeld het Nationaal Klimaatakkoord en de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA).

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV is in de kern van haar werk een duurzame organisatie.

1.4 INDICATOREN

Indicator	Indicatornormen	Toelichting
Nationaal Klimaatakkoord	Met de Klimaatmonitor Waterschappen, legt AGV verantwoording af over de voortgang van de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord.	De waterschapssector heeft de ambitie een zichtbare bijdrage te leveren aan de nationale doelstellingen voor broeikasgassen en energie. Daarom hebben zij in 2010 een Klimaatakkoord gesloten met het Rijk waarin vier scherpe ambities zijn vastgelegd, die verder gaan dan die van het Rijk: <ul style="list-style-type: none"> - 30% energie-efficiënter en zuiniger werken tussen 2005 en 2020; - 40% zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie in 2020; - 30% minder uitstoot van broeikasgas tussen 1990 en 2020; - 100% duurzame inkoop.
Duurzaam inkopen	De acties vanuit de door Waternet ondertekende Green Deal Circulair Inkopen worden uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none"> - De initiatiefnemers stellen de opgedane kennis en ervaring breed beschikbaar ter bevordering van circulair inkopen in Nederland; - De integratie van circulair inkopen in de inkoopprocessen, - beleid en -strategie wordt verder vormgegeven.

Energiebesparing (gemiddeld 2% per jaar)	Een goedgekeurd Energie Efficiency programma (EEP) 2017 – 2020 door het bevoegd gezag en de voorgenomen (zekere) maatregelen die moeten leiden tot energiebesparing van 2% per jaar uitgevoerd.	Conform de voorgenomen activiteiten uit het EEP 2017 t/m 2020 en de aangepaste definitie van energie efficiency zoals in de Meerjarenafpraak energiebesparing (MJA-3 programma; tot 2020).
--	---	--

Prognose terug te winnen grondstoffen en energie

	Hoeveelheid in:					
<u>Grondstoffen</u>	2020	2021	2022	2023	2024	
Biogas (rwzi West)	13,0	13,2	13,4	13,6	13,8	Miljoen Nm3
Groengas (rwzi West)	7.80	7,92	8.04	8,16	8,16	Miljoen Nm3
Struviet	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	kg
Cellulose	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	kg
Groengas (rwzi de Ronde Venen)	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	Nm3
<u>Opgewekte energie</u>						
Zonne-energie	6.875	6.875	6.875	6.875	6.875	MWh
WKK (niet AEB)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	MWh

PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN

In dit programma wordt kort ingegaan op de lasten en opbrengsten die leiden tot de bepaling van de tarieven voor 2020.

De begroting is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tariefegalisatiereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendeekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt.

Lasten AGV

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten van AGV zelf, zoals kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten van Waternet.

De netto kosten moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedgemaakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de kosten weer, alsmede het bedrag aan op te leggen tarieven.

Begroting 2020 per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Netto kosten van de programma's	87.794	110.006	197.800
Kwijtschelding	7.640	7.960	15.600
Oninbaar	1.224	1.274	2.497
Niet te versturen kleine aanslagen		134	134
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-960	-960
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	96.658	118.414	215.072
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	94.400		94.400
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		112.787	112.787
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	2.258	5.626	7.884
Totaal dekkingsmiddelen	96.658	118.414	215.072

Tarieven AGV

De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Deze worden bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose (5 jaar) voor zowel de zuiveringsheffing als de watersysteemheffing, die afzonderlijk worden opgesteld. Het tarief van de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief van de zuiveringsheffing.

Het begrotingsvolume 2020 en het verwachte meerjarenverloop van de kosten tot en met 2024 vormen de basis voor de tariefbepaling. Deze kosten worden afgezet tegen de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat.

Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatiereserves van de 2 heffingen betrokken. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet. Binnen de periode van 5 jaar moet er een volledige kostendekking zijn.

Opbrengsten AGV

Zuiverings- en verontreinigingsheffing 2020

Het tarief van de zuiverings- en verontreinigingsheffing stijgt in 2020 van € 54,00 naar € 54,38 per vervuilingseenheid. Met de inzet van de tariefegalisatiereserve is het volgens de prognose mogelijk het tarief in de jaren daarna te laten dalen met 0,3% (exclusief inflatie).

Watersysteemheffing 2020

De stijging van de watersysteemheffing komt in 2020 uit op 3,4%. De jaren daarna is de stijging 2,4% (exclusief inflatie).

Voor 2020 komen de tarieven voor de diverse categorieën uit op:

Tarief 2020			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2019	prognose 2020	Mutatie tov 2019
Ingezetenen	€ 112,58	€ 113,36	0,7%
Gebouwd	0,013450%	0,012084%	-10,2%
Natuur	€ 2,10	€ 2,14	1,9%
Overig: ongebouwd wegen	€ 100,59	€ 106,60	6,0%
	€ 201,18	€ 213,20	6,0%

Met behulp van de tarieven, en eventuele inzet van de egaliseringsreserves, zijn de lasten en opbrengsten van AGV met elkaar in evenwicht voor 2020.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de lasten en opbrengsten voor 2020.

Het verschil tussen lasten en opbrengsten is een afrondingsverschil.

LASTEN (x €1.000)	Begroting		OPBRENGSTEN (x €1.000)	Begroting 2020
	2020	2020		
1.1 Externe rentelasten	23.092	1.1 Externe rentebaten		
1.2 Interne rentelasten	0	1.2 Interne rentebaten		0
1.3 Afschrijving van activa	49.313	1.3 Dividenden en bonusuitkeringen		0
Totaal kapitaallasten	72.405	3.1 Verkoop van grond		0
2.1/2.2 Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies)	933	3.2 Verkoop van duurzame goederen		0
2.4 Overige personeelslasten	178	3.4 Opbrengst uit grond en water		1.535
2.5 Personeel van derden	0	3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen		155
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	329	3.6 Diensten voor derden		
3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	334	4.1 Bijdragen van overheden		0
3.4 Huren en rechten	0	5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd		38.240
3.10 -Overige diensten door derden	13.627	5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen		60.398
-Toerekening kosten Waternet	110.597	5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd		4.756
4.2 Bijdragen aan overigen	440	5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur		27
5.1 Te verrekenen kosten met fonds "Saneren Vecht"	0	5.5 Opbrengst Verontreinigingsheffing		960
5.1 Toevoegingen aan voorzieningen	0	5.6 Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven		22.050
5.2 Onvoorzien	0	5.7 Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens		63.486
Totaal exploitatie	198.843	6.1 Onttrekkingen aan fonds "Saneren Vecht"		0
5.1 Toevoegingen aan reserves:		6.1 Onttrekkingen aan Algemene reserve		0
-Toevoeging rente aan reserves	0	6.2 Geactiveerde lasten		542
-Toevoeging aan reserves	1.182	Totaal		192.149
<u>Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>		<u>Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>		
-Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	0	-Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing		5.626
-Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	0	-Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing		2.258
-Versneld afschrijven geactiveerde bijdrage HWBP	0	-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"		0
-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"	0			
TOTAAL LASTEN	200.025	TOTAAL OPBRENGSTEN		200.033

4 Begroting 2020

4.1 Gecomprimeerde begroting naar programma's en beknopte meerjarenraming

Financieel moeten de waterschappen de kosten verantwoorden op de voorgeschreven beleidsproducten. Hiervan is in bijlage 7 een overzicht gegeven voor 2020. De meerjarencijfers hiervan staan in bijlage 10. De begroting per programma is in het vorige hoofdstuk uiteengezet. Een samenvatting hiervan levert het volgende overzicht op.

4.1.1 Samenvatting netto kosten

Exploitatiekosten per programma (x€1.000)	Jaar-rekening 2018	Begroting	
		2019	2020
Veiligheid	36.863	39.585	42.714
Schoon water	87.800	89.827	96.186
Voldoende water	30.709	30.984	32.858
Op en om het water	1.962	2.014	2.272
DraagMak	10.279	12.388	12.731
Algemeen	13.213	13.664	11.040
Totaal	180.826	188.462	197.800

TOTAAL Exploitatiebegroting (x€1.000)	Jaar-rekening 2018	Begroting	
		2019	2020
<u>Bestaand beleid</u>			
-kapitaallasten activa in gebruik	67.257	69.846	71.864
-taakkosten	113.569	118.616	125.936
<u>Nieuw beleid</u>			
-kapitaallasten MIP		0	0
-nieuw beleid bestuursakkoord		0	0
-efficiency		0	0
-temporiseren investeringen		0	0
Totaal	180.826	188.462	197.800

De kapitaallasten onder bestaand beleid betreffen de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2020 tot uitvoering komende investeringswerken.

De kapitaallasten van de nog uit te voeren investeringen gedurende de jaren 2020 en volgend, komen voor het eerst vanaf 2021 ten laste van de exploitatie.

In bijlage 8 is een tabel opgenomen van alle mutaties van het bestaand beleid in 2020 tot en met 2024. Hierin zijn tevens de besparingen vermeld.

4.1.2 Beknopte Meerjarenraming

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per programma. De begroting 2020 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2021 tot en met 2024 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief. Het verloop van de meerjarencijfers komt op hoofdlijnen overeen met MJB 2020-2024. Mutaties hierop zijn afzonderlijk toegelicht in hoofdstuk 5.1.

MEERJARENRAMING PER PROGRAMMA (x €1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenraming			
			2021	2022	2023	2024
Veiligheid	39.585	42.714	42.033	43.272	42.928	41.454
Schoon water	89.827	96.186	96.122	95.235	95.637	96.464
Voldoende water	30.984	32.858	33.616	34.329	35.052	35.710
Op en om het Water	2.014	2.272	2.320	2.331	2.336	2.341
Draagvlak	12.388	12.731	12.781	12.699	12.578	12.469
Algemeen	13.664	11.040	9.845	9.832	9.786	9.926
Totaal	188.462	197.800	196.716	197.698	198.317	198.363

MEERJARENRAMING (x €1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenraming			
			2021	2022	2023	2024
Kapitaallasten bestaande investeringen	69.846	71.864	67.752	62.660	58.774	55.298
Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	0	5.080	9.240	12.646	16.167
Taakkosten; bestaand beleid en onvermijdelijk	118.616	125.936	123.884	125.798	126.898	126.897
Taakkosten; nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Besparingen	0	0	0	0	0	0
Extra voorstellen	0	0	0	0	0	0
Totaal	188.462	197.800	196.716	197.698	198.317	198.363

De laatste tabel toont de ontwikkeling van een aantal belangrijke kostencomponenten, die voor 2021 tot en met 2024 ten opzichte van 2020 onderstaand op hoofdlijnen worden toegelicht.

Kapitaallasten bestaande investeringen

De tabel toont de daling van kapitaallasten van alle in exploitatie zijnde investeringen. Door afschrijving daalt de boekwaarde, waardoor de factor rente jaarlijks afneemt. Daarnaast vallen kapitaallasten vrij als activa volledig zijn afgeschreven.

Kapitaallasten nieuwe investeringen

In bijlage 6 van de begroting is een totaaloverzicht gegeven van de reeds binnen bestaand beleid geplande investeringen tot en met 2024. In het hoofdstuk van het programmaplan is hierop een toelichting gegeven. Van deze nieuwe investeringen komen de kapitaallasten in principe het jaar volgend op de aankoop of bouw/aanleg ten laste van de exploitatie. Het verloop van deze kapitaallasten is meegenomen in de ramingen van de meerjarenbegroting 2021-2024.

Taakkosten bestaand beleid

Mutaties die nog niet in de beknopte meerjarenbegroting waren opgenomen:

Per taak hieronder de belangrijkste onderdelen:

- Zuiveringsbeheer

Bij de uitgaven is rekening gehouden met de problematiek rond de slibverwerking van AEB.

In de berekeningen zijn de, ten tijde van het opstellen van de begroting, meest actuele schattingen meegenomen. Daarbij wordt rekening gehouden met extra uitgaven in 2019 voor € 5,6 miljoen, voor 2020 € 2,5 miljoen de jaren daarna € 0,7 miljoen.

- Watersysteem

Op 18 september 2019 is een memo ontvangen van de Unie van Waterschappen. Daarin is opgenomen dat de bijdrage door AGV aan het HWBP voor 2020 voorlopig is vastgesteld op € 17,1 miljoen. Dit is € 0,4 miljoen minder dan in de beknopte MJB is opgenomen (€ 17,5 miljoen).

Conform de afspraken wordt 70% ten laste van de exploitatie gebracht en 30% geactiveerd. Voor de exploitatie betekent dit een afname met € 0,28 miljoen.

(In dezelfde memo wordt voor 2019 melding gemaakt van hogere uitgaven voor het HWBP. Hierover is gerapporteerd in de 9-maands bestuursrapportage over 2019)

Overig

- De resultaten uit de jaarrekening 2018 zijn verwerkt
- Toename aantal klanten

Mutaties die nog niet in de (meerjarenraming van de) vorige begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging 2019/2020
- Aanpassing omslagrente van 2,9 naar 2,7%

Efficiency/besparingen

- Efficiency op overige apparaatskosten Waternet

4.2 Begroting naar kosten- en opbrengstensoorten

De begroting naar kostensoorten is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tarief-egalisereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt. Deze netto lasten stemmen overeen met de netto kosten per programma.

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf. Dit betreft onder andere kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Tevens zijn de uitvoeringskosten van Waternet opgenomen. De uitgangspunten en normen die bij het opstellen van de begroting zijn gehanteerd, zijn in hoofdstuk 5.2 beschreven.

Overzicht van de lasten

LASTEN (x €1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1.1 Externe rentelasten	23.573	23.611	23.092
1.2 Interne rentelasten	55	0	0
1.3 Afschrijving van activa	43.685	46.600	49.313
Totaal kapitaallasten	67.312	70.211	72.405
2.1/2.2 Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies)	693	892	933
2.4 Overige personeelslasten	126	170	178
2.5 Personeel van derden	0	0	0
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	336	314	329
3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	355	329	334
3.4 Huren en rechten	0	0	0
3.10 -Overige diensten door derden	1.402	10.651	13.627
-Toerekening kosten Waternet	101.295	103.577	110.597
4.2 Bijdragen aan overigen	8.273	440	440
5.1 Te verrekenen kosten met fonds "Saneren Vecht"	71	0	0
5.1 Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0
5.2 Onvoorzien	0	0	0
Totaal exploitatie	179.864	186.583	198.843
5.1 Toevoegingen aan reserves:			
-Toevoeging rente aan reserves	55	0	0
-Toevoeging aan reserves	0	3.934	1.182
<u>Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>			
-Tariefelegalisatiereserve Watersysteemheffing	6.427	0	0
-Tariefelegalisatiereserve Zuiveringsheffing	6.057	0	0
-Versneld afschrijven geactiveerde bijdrage HWBP	0	0	0
-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"	0	0	0
TOTAAL LASTEN	192.402	190.517	200.025

Overzicht van de opbrengsten

OPBRENGSTEN (x €1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1.1 Externe rentebaten	0		
1.2 Interne rentebaten	55	0	0
1.3 Dividenden en bonusuitkeringen	0	0	0
3.1 Verkoop van grond	171	0	0
3.2 Verkoop van duurzame goederen	912	0	0
3.4 Opbrengst uit grond en water	1.606	1.535	1.535
3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen	157	155	155
3.6 Diensten voor derden	0		
4.1 Bijdragen van overheden	0	0	0
5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd	40.109	36.997	38.240
5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen	57.720	58.315	60.398
5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd	4.179	4.593	4.756
5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur	31	27	27
5.5 Opbrengst Verontreinigingsheffing	1.145	953	960
5.6 Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven	21.908	21.254	22.050
5.7 Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens	61.837	61.187	63.486
6.1 Onttrekkingen aan fonds "Saneren Vecht"	2.516	0	0
6.1 Onttrekkingen aan Algemene reserve	0	0	0
6.2 Geactiveerde lasten	55	365	542
Totaal	192.402	185.380	192.149
<u>Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>			
-Tariefelegalisatiereserve Watersysteemheffing	0	3.220	5.626
-Tariefelegalisatiereserve Zuiveringsheffing	0	1.916	2.258
-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"	0	0	0
TOTAAL OPBRENGSTEN	192.402	190.517	200.033

Het totaal van netto kosten van de taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer moet worden gedekt door de opbrengsten uit de financieringsbronnen zuiveringsheffing, respectievelijk watersysteemheffing en verontreinigingsheffing. Hierbij worden ook de gevormde (tarief)egalisereserves ingezet (onttrekking of toevoeging).

In hoofdstuk 5.5 wordt uitgebreid ingegaan op de te dekken kosten per kostendrager voor 2020, de meerjaren tarief- en reserveprognose en de uiteindelijk vast te stellen tarieven 2020 voor de zuiveringsheffing en de heffingen per categorie binnen de watersysteemheffing.

In onderstaande tabel wordt daarvan een beknopt overzicht gegeven. In de regel 'onttrekking uit tariefegalisereserves' is per financieringsbron het resultaat tussen lasten en opbrengsten vermeld. Een tekort of een overschot in een financieringsbron wordt geëgaliseerd door een mutatie in de betreffende tariefegalisereserve.

Begroting 2020 per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Netto kosten van de programma's	87.794	110.006	197.800
Kwijtschelding	7.640	7.960	15.600
Oninbaar	1.224	1.274	2.497
Niet te versturen kleine aanslagen		134	134
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-960	-960
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	96.658	118.414	215.072
<u>Dekkingsmiddelen:</u>			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	94.400		94.400
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		112.787	112.787
Onttrekking uit tariefegalisereserves	2.258	5.626	7.884
Totaal dekkingsmiddelen	96.658	118.414	215.072

4.3 Begroting naar kostendragers

Taken en financieringsbronnen

In onderstaande tabel zijn de netto kosten voor 2020 verdeeld over de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer met behulp van de matrix, die in hoofdstuk 5.4 is toegelicht. De netto kosten per kostendrager moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedge maakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

In hoofdstuk 5.6 komen per kostendrager aspecten van de waterschapsbelastingen aan de orde, zoals het kwijtscheldingsbeleid, de tarieven, de inzet van de tariefegalisereserves en de lastendruk.

Kosten per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Begroting 2020		
	Zuiverings-beheer	Water-systeem-beheer	Totaal
Planvorming	0	7.388	7.388
Aanleg en onderhoud waterkeringen	0	38.910	38.910
Inrichting en onderhoud watersystemen	0	41.586	41.586
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	77.238	0	77.238
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	0	1.030	1.030
Vergunningverlening en handhaving keur	0	3.243	3.243
Beheersing van lozingen	0	6.014	6.014
Grondwaterbeheer	0	0	0
Heffing en invordering	5.749	7.027	12.776
Bestuur en externe communicatie	4.807	4.807	9.614
Totaal netto kosten	87.794	110.006	197.800
Onvoorzien	0	0	0
Kwijtschelding	7.640	7.960	15.600
Oninbaar	1.224	1.274	2.497
Niet te versturen kleine aanslagen		134	134
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-960	-960
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	96.658	118.414	215.072
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	94.400		94.400
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		112.787	112.787
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	2.258	5.626	7.884
Totaal dekkingsmiddelen	96.658	118.414	215.072

Onvoorzien

Volgens de Waterschapswet dient de begroting een bedrag voor onvoorzien te bevatten. Conform de Nota Financieel Beleid AGV 2016 is hiervoor echter geen bedrag in de AGV-begroting opgenomen. Het beleid is er namelijk op gericht dat eventuele risico's en calamiteiten –op de momenten waarop dit zich voordoet- zoveel mogelijk binnen de begroting opgelost moeten worden.

Tot op heden is het AGV-beleid geweest het aantal reserves en de stand ervan beperkt te houden. Uitgangspunt is dat kosten in principe gedragen moeten worden op het moment dat deze zich daadwerkelijk voordoen. In ruime mate vooraf reserveren voor mogelijke onvoorziene gebeurtenissen in de toekomst, kan namelijk leiden tot (in omvang oplopende) ongebruikte spaarpotten, die echter wel opgebracht moeten worden door de belastingbetaler.

4.4 Kerngegevens 1-1-2020

1. Oppervlakte beheergebied (in ha.):	ca. 70.000
- waarvan open water	ca. 9.500
2. Aantal gemeenten in beheergebied	18
- aantal inwoners	ca. 1,3 miljoen
3. Kerngegevens zuiveringsbeheer:	
- Areaal transportleidingen binnen Amsterdam (in km)	53
- Areaal transportleidingen buiten Amsterdam (in km)	105
- Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties	11
- Totale capaciteit rioolwaterzuiveringsinstallaties (ontwerp 150(ie))	2.001.000
- Slibontwateringsinstallaties (op 3 locaties) en 1 centrale slibontvangstinstallatie	3
- Productie mechanisch ontwaterd slib	circa 95.000
- Aantal op te leggen vervuilingseenheden, bruto	1.736.050
- Te verlenen kwijtschelding en oninbaar, in vervuilingseenheden	163.000
- Per saldo aantal netto op te leggen vervuilingseenheden	1.573.050
- Investerings (x € 1 miljoen)	25,9
- Bruto exploitatielasten (x € 1 miljoen)	96,7
- Bruto opbrengst zuiveringsheffing (x € 1 miljoen)	94,4
- Exploitatiefverschil onttrekken aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	2,3
4. Kerngegevens watersysteembeheer:	
- Aantal poldergemalen in beheer	229
- Boezemgemaal in beheer	1
- Aantal waterkeringen/sluizen	66
- Aantal sluizen	11
- Aantal beweegbare bruggen	8
- Areaal primaire waterkeringen (in km)	38
- Areaal regionale waterkeringen (in km):	591
- Areaal niet-regionale/tertiaire waterkeringen (in km):	467
- Bijdrage Hoog Water BeschermingsProgramma (x € 1 miljoen)	17,1
- Opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	1,0
- Investerings (x € 1 miljoen)	37,8
- Bruto exploitatielasten (x € 1 miljoen)	118,4
- Idem, na aftrek opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	117,4
- Bruto opbrengst watersysteemheffing (x € 1 miljoen)	112,8
- Exploitatiefverschil onttrekken aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	5,6
5. Bestuurssamenstelling:	
<u>AGV</u>	
- Dijkgraaf,	
- Secretaris-directeur	
- Algemeen Bestuur, 30 leden	
- categorie ingezetenen	23
(VVD 5, PvdA 4, PvdD 4, WN 4, CDA 2, De Groenen 2, 50+ 1, CU 1)	
- categorie ongebouwd (geborgde zetels LTO)	3
- categorie natuurterreinen (geborgde zetel VBNE)	1
- categorie bedrijven (geborgde zetels KvK)	3
- Dagelijks Bestuur; 5 leden (inclusief dijkgraaf)	
6. Personele gegevens:	
- Aantal formatieplaatsen uitgedrukt in volledige arbeidsplaatsen	1,5

5 Paragrafen

5.1 Ontwikkelingen sinds begrotingsjaar 2019 en MJB 2020-2024

A. In- en externe ontwikkelingen

Op 4 juli 2019 is de Beknopte Meerjarenbegroting 2020-2024 vastgesteld. Bij het opstellen van de beknopte MJB kon nog geen rekening gehouden worden met het nieuwe bestuursakkoord 'Waterbetrokken'. Dit bestuursakkoord is op 11 juni 2019 door het Algemeen bestuur unaniem vastgesteld.

Voor het opstellen van de begroting 2020 is een afwijkende werkwijze toegepast. De beknopte MJB 2020-2024 wordt voor wat betreft de eerste jaarschijf uitgewerkt tot de begroting 2020. De ambities uit het bestuursakkoord worden in een apart traject nader uitgewerkt tot een uitvoeringsprogramma 2020-2024. Rekening houdend met de in het bestuursakkoord geformuleerde randvoorwaarden voor lastenstijging worden de ambities voor 2020 omgezet tot de eerste begrotingswijziging op de begroting. Beide stukken worden gelijktijdig in het Algemeen bestuur behandeld en vormen samen de begroting AGV 2020.

B. Overig

- Dalende rente
De wereldwijd dalende rente zorgt ervoor dat ook de omslagrente daalt. Voor 2020 wordt een daling voorzien met 0,2%. De omslagrente komt daarmee uit op 2,7%.
- Opbrengsten beoordeeld
In 2019 is aangesloten op het landelijke systeem voor de waardering van de WOZ-waarden. Daaruit is naar voren gekomen dat er een aantal objecten in het beheergebied van AGV is, dat nog niet werd aangeslagen. Hierdoor zijn de opbrengsten voor zowel de Zuiveringsheffing als Watersysteemheffing hoger dan voorheen werd begroot. In de begroting 2020 is rekening gehouden met de nieuwe cijfers.
- Nominale loon- en prijsstijging
Voor loonstijging is voor 2020 2,5% aangehouden. Het onderhandelaarsakkoord dat is bereikt is nog niet definitief en is daardoor voor 2020 niet verwerkt. Dit akkoord houdt een loonstijging met 2,5% per 1 januari 2020 en een stijging met 1% per 1 juli 2020 in. Per saldo is daardoor 0,5% loonstijging uit het onderhandelaarsakkoord niet in de begroting opgenomen.
Het ABP kan pas in november 2019 aangeven wat het percentage pensioenpremie 2020 wordt. Voor de premiestijging is rekening gehouden met een geschat percentage van 1,00%.
Voor de vaststelling van de prijsstijging 2020 is gebruik gemaakt van de cijfers van het Centraal Plan Bureau, en wel de circulaire zoals die in juni 2019 is verstrekt. Er is gebruik gemaakt van het percentage voor 'prijs bruto Binnenlands Product'. Dat percentage is voor 2020 1,5%.
- Resultaten jaarrekening 2018
De resultaten uit de jaarrekening 2018 zijn verwerkt.

C. Mutaties in de begroting 2020, aanvullend op de beknopte MJB 2020

De beknopte MJB 2020-2024 is gebaseerd op een beleidsarm scenario en is richtinggevend voor de begroting 2020. De begroting 2020 is in principe een uitwerking van de eerste jaarkolom van de MJB 2020-2024. In de begroting 2020 is aanvullend hierop een aantal aspecten verwerkt. Dit betreft hoofdzakelijk de onderstaande punten:

- Verwachte hogere bijdrage HWBP 2019
In de begroting 2019 is voor de bijdrage aan het HWBP uitgegaan van een bedrag van € 15,2 miljoen. In juli 2019 is een voorschotfactuur ontvangen van € 15,4 miljoen. Dit is nog niet het definitieve bedrag omdat er nog een indexatie moet worden doorgevoerd. In een memo van de UvW is aangegeven dat voor 2019 nog rekening moet worden gehouden met een aanvullende nota van € 2,1 miljoen. Het totaal voor 2019 komt daarmee op € 17,5 miljoen. Van dit bedrag wordt 60% ten laste van de exploitatie gebracht en 40% wordt geactiveerd. In de 9-maandsrapportage over 2019 is dit aan het bestuur gemeld.

- **Aanpassing kapitaallasten**
De kapitaallasten zijn aangepast aan de actuele schatting van de investeringsuitgaven over 2019.
- **Aanpassing omslagrentepercentage van 2,9% naar 2,7% (zie hierboven)**
- **Nominale loon- en prijsstijging (zie hierboven)**
- **Gedeeltelijke vrijval Fonds Saneren Vecht**
In 2019 is een deel (€ 2 miljoen) van het fonds Saneren Vecht vrijgevallen ten gunste van de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing. Bij de tariefberekening voor 2020 is rekening gehouden met deze mutatie.

5.2 **Uitgangspunten en normen**

Nominale ontwikkelingen

Het Centraal Planbureau (CPB) heeft de inflatie voor 2020 geraamd op 1,5% en voor 2019 omhoog bijgesteld van 2,3 naar 2,4% (CPB, juni 2019). Bij het opstellen van de AGV-begroting 2019 werd het door het CPB verwachte inflatiepercentage van 2,3% gehanteerd.

De materiële kosten worden daarom voor de begroting 2020 met 1,6% verhoogd ten opzichte van de begroting 2019. Dit is de verwachte inflatie (1,5%) van 2020 en een bijstelling (0,1%) over 2019.

De begroting van de salariskosten kon nog niet worden gebaseerd op de nieuwe cao voor waterschappen. Voor de salariskosten in 2020 is rekening gehouden met een mutatie van 3,5%. Dit is opgebouwd uit een loonstijging van 2,5% en een pensioenpremiestijging van 1%. Daarnaast is er een bijstelling over 2019 van 1,09%. Deze is opgebouwd uit een correctie voor de pensioenpremiestijging en loonstijging. De pensioenpremie is in 2019 met 2% gestegen. Daarvan komt 70% ten laste van de werkgever. Dat komt uit op 1,4%. Voor 2019 was begroot een salarisstijging van 3,5%. Deze is uitgekomen op 3,19%. Dit is 0,31% lager dan begroot.

De budgetten in de (meerjaren)begroting zijn gebaseerd op het verwachte prijspeil in 2020, dus nog zonder verwachte stijgingen in de toekomst.

Afschrijvingsbeleid

Het bestuur heeft in 2016 de geactualiseerde Nota Financieel Beleid AGV 2016 vastgesteld, waarin onder andere het afschrijvingsbeleid is beschreven. Op alle investeringen wordt lineair afgeschreven, met uitzondering van de rwzi West te Amsterdam. Om budgettaire redenen wordt deze rwzi vanaf 2006 op basis van annuïteiten afgeschreven.

Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen toen gemiddeld 6,26% rente. De financiering moet worden aangevuld, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde. Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel flink voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente inmiddels is teruggelopen naar 4,35%.

Kapitaallasten

De financiering van investeringen geschiedt met externe geldleningen. Tijdelijk (tot de grens van de kasgeldlimiet) vindt financiering met (goedkoper) kort geld plaats. Op basis van de huidige renteniveaus is de gemiddelde financieringsrente (met uitzondering van de rwzi Amsterdam-West) verlaagd naar 2,7%.

In de meerjarenraming van de begroting zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen van gerealiseerde investeringen én een deel (85%) van de kapitaallasten van de geplande nog uit te voeren investeringen, zoals die in het MIP zijn vermeld.

Ervaringscijfers leren dat door diverse oorzaken niet altijd projecten binnen de oorspronkelijke planning van geld en tijd tot uitvoering komen. Om de belastingtarieven voor de burgers en bedrijven niet te belasten met kosten, die volgens de ervaringscijfers niet worden gemaakt, worden de kapitaallasten van nieuwe investeringen niet volledig begroot.

5.3 Incidentele baten en lasten

In 2020 zijn er geen incidentele posten die vervallen.

5.4 Kostentoerekeningen

De systematiek van kostenverbijzondering kent het gebruik van kostensoorten, producten en kostendragers. De geraamde kostensoorten (behandeld in hoofdstuk 4.2) bestaan ten eerste uit de directe kosten en opbrengsten van AGV zelf. Dit betreft onder andere de apparaatskosten van het bestuur (zoals personeelskosten, vergaderkosten, kantoorkosten, representatie en lidmaatschap UvW), die ten laste van het product Bestuur komen. Daarnaast zijn er een aantal specifieke kosten en opbrengsten van eigendommen van AGV, bijvoorbeeld opbrengst huren en pachten en liggelden e.d. Deze posten zijn rechtstreeks aan een product gekoppeld. Dit laatste is ook het geval bij de belangrijke kostencomponent kapitaallasten, dat voor 2019 bestaat uit rente en afschrijving van gereedgekomen investeringen tot en met 2018.

Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten, die door Waternet in rekening worden gebracht. Deze bestaan uit zogenaamde taakkosten en apparaatskosten. De taakkosten zijn de directe kosten, bijvoorbeeld aannemerskosten of kosten chemicaliën. Deze kosten komen rechtstreeks ten laste van het betreffende product. De apparaatskosten betreffen alle personeelsgebonden kosten en kosten van centrale ondersteuning van Waternet. Met uitzondering van een beperkt deel van de centrale ondersteuning, dat rechtstreeks ten laste van producten en programma's wordt gebracht, worden de apparaatskosten van Waternet op basis van direct productieve uren doorbelast naar de producten en programma's.

Waternet stelt hiervoor een kostenverdeelstaat op, waarin van elke sector per afdeling de kostensoorten zijn verzameld en uiteindelijk worden toegerekend aan de producten en programma's van de opdrachtgevers.

Overeenkomstig bovenstaande beschrijving worden alle kosten doorbelast naar de beleidsproducten van de BBP-systematiek. Gelijktijdig worden ze ook doorbelast naar de programma's zoals die door het AB zijn vastgesteld (Veiligheid, Schoonwater, etc). De kosten per beleidsproduct zijn gekoppeld aan de reglementaire taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer; ook wel genoemd de kostendragers. De kostendragers worden gefinancierd door de opbrengst uit de zuiveringsheffing, respectievelijk de watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing. De begroting naar kostendragers is in hoofdstuk 4.3 opgenomen.

Kostenmatrix AGV

AGV hanteert de voorgeschreven BBP-systematiek van beleids- en beheerproducten. Op basis van de matrix op de volgende pagina zijn de kosten per beleidsproduct gekoppeld aan de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer.

MATRIX AGV-TAKEN	Zuiverings- beheer	Watersysteem- beheer
Verdeling beleidsproducten naar kostendrager		
1. Eigen plannen		100,00%
2. Plannen van derden		100,00%
3. Beheersinstrument waterkeringen		100,00%
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen		100,00%
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding		100,00%
6. Beheersinstrumenten watersystemen		100,00%
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen		100,00%
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen		100,00%
9. Beheer hoeveelheid water		100,00%
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen		100,00%
11. Monitoring watersystemen		100,00%
12. Getransporteerd afvalwater	100,00%	
13. Gezuiverd afvalwater	100,00%	
14. Verwerkt slib	100,00%	
15. Afvalwaterbehandeling door derden	100,00%	
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens		100,00%
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens		100,00%
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens		100,00%
22. Beheer Keurkwartet en VTH-Beleid		
23. Vergunningen en meldingen		100,00%
24. Adviezen vergunningen		100,00%
25. Toezicht		100,00%
26. Handhaving		100,00%
27. Regulering lozingen		100,00%
31. Belastingheffing	45,00%	55,00%
32. Invordering	45,00%	55,00%
33. Bestuur	50,00%	50,00%
34. Externe communicatie	50,00%	50,00%

Onderbouwing verdeelsleutels

De aan de waterschappen opgedragen taken bevatten de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater. De kosten ten laste van de kostendrager zuiveringsbeheer worden in de wet expliciet beschreven en bevatten de kosten van het transport van afvalwater, de zuivering van afvalwater, de lozing van het effluent, de verwerking van slib dat tijdens het zuiveringsproces tot stand komt en de door derden voor het waterschap uitgevoerde zuivering (producten 12 tot en met 15).

De kostendrager watersysteembeheer bevat alle overige kosten, zoals de zorg voor waterkering, waterkwantiteit én overige activiteiten (producten 1 tot en met 11 en **19 tot en met 27**).

De kosten van de producten 25 tot en met 27 komen volledig ten laste van het watersysteembeheer. Deze taken hebben als primair doel het watersysteem zo min mogelijk te belasten, door regulerend op te treden bij de bron; de zogenaamde directe en indirecte lozingen.

De producten 31 Belastingheffing en 32 Invordering zijn op basis van de te verrichten activiteiten en het bijbehorende capaciteitsbeslag voor 45% toe te rekenen aan zuiveringsbeheer en voor 55% aan watersysteembeheer.

De producten 33 Bestuur en 34 Communicatie worden vanwege de integrale verantwoordelijkheid van het Bestuur voor zowel het zuiverings- als watersysteembeheer voor een gelijk deel aan beide taken toegerekend.

5.5 Waterschapsbelastingen

5.5.1 Hoofdpijnen diverse belastingen

De belastingheffing heeft betrekking op de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de Waterschapswet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

De zuiveringsheffing is gebaseerd op de Waterschapswet en de Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater door het afvoeren via een riool of zuiveringstechnisch werk.

De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de Waterschapswet en de Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze heffing wordt opgelegd aan eigenaren (of andere zakelijk gerechtigden) van een onroerende zaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebouwd, natuurterreinen en ongebouwd eigendom. Daarnaast wordt aan alle huishoudens die op 1 januari een woonruimte in gebruik hebben een aanslag watersysteemheffing voor ingezetenen opgelegd.

5.5.2 Beschrijving kwijtscheldingsbeleid

Op 21 juni 2018 heeft het Algemeen bestuur het actuele kwijtscheldingsbeleid vastgesteld. Voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid werkt AGV samen met diverse gemeenten in het beheergebied.

AGV hanteert de 100%-norm (om voor kwijtschelding in aanmerking te komen moet men op of onder bijstandsniveau zitten). Voor AOW-gerechtigden wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-bedragen. Voor de eigenarenheffingen wordt geen kwijtschelding verleend. Kleine zelfstandigen komen met ingang van 2019 voor kwijtschelding in aanmerking.

Tot slot wordt bij het bepalen van de betalingscapaciteit, rekening gehouden met de bijdragen voor kinderopvang.

Aan degenen die meerdere jaren achter elkaar kwijtschelding krijgen, wordt dit vervolgens automatisch verleend als blijkt dat zij op basis van gegevens van de Belastingdienst en andere instanties nog steeds voldoen aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Zij ontvangen daarvan bericht; er wordt in die gevallen geen aanslagbiljet verstuurd.

Met kwijtschelding is een bedrag gemoeid van € 15,6 miljoen; een stijging ten opzichte van de begroting 2019 van € 0,2 miljoen (1,5%).

Kwijtschelding				
	aantal	tarief	raming 2019	raming 2020
zuiveringsheffing	140.500	€ 54,00	€ 7.587.000	
	140.500	€ 54,38		€ 7.640.110
watersysteemheffing, Ingezetenen	11,50%		€ 7.775.610	
	12,39%			€ 7.960.250
Totaal			€ 15.362.610	€ 15.600.360
toename, absoluut				€ 237.750
toename, relatief				1,5%

5.5.3 Tariefbepaling

De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Ze worden bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose voor zowel de zuiveringsheffing als de watersysteemheffing. Het tarief van de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief van de zuiveringsheffing.

Het begrotingsvolume 2020 en het verwachte meerjarenverloop van de kosten tot en met 2024 vormen de basis voor de tariefbepaling. Deze kosten worden afgezet tegen de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat. Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegaliseringsreserves betrokken. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet. Binnen de periode van 5 jaar moet er een volledige kostendekking zijn.

Hieronder wordt per heffing een prognose van het tarief- en reserveverloop gepresenteerd, waarvan de ramingen voor de jaren na 2020 indicatief zijn. De netto lasten zijn geraamd op het prijspeil van 2020 en vanaf 2021 dus nog exclusief inflatie.

ZUIVERINGSHEFFING

Het tarief wordt uitgedrukt als een bedrag per vervuilingseenheid (ve). Het totale aantal afgeronde ve voor 2020 is geraamd op netto 1.590.650. Dit is te splitsen in 17.650 ve voor directe lozingen en 1.573.000 ve voor indirecte lozingen.

Ten opzichte van de begroting 2019 is dat een toename van 46.300 ve voor de indirecte lozingen en een gelijk blijvend aantal voor de directe lozingen.

De stijging van het aantal ve voor indirecte lozingen kent twee oorzaken:

- De toename van het aantal huishoudens.
- Aansluiting bij het landelijke bestand voor de bepaling van de WOZ-waarde, waardoor een aantal objecten konden worden toegevoegd die voorheen niet aangeslagen werden.

PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP ZUIVERINGSHEFFING

Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

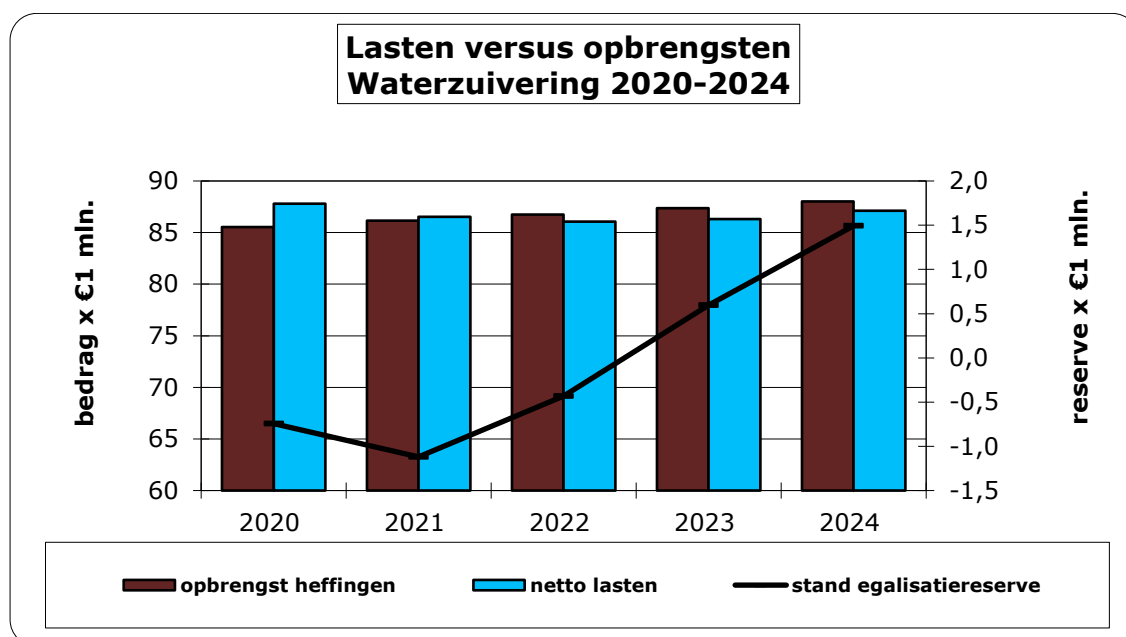
jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	rekenkundig tarief B=A/C	aantal v.e. -C-	tarief -D-	tarief stijging in % -E-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -F-	mutatie in reserve (x €1.000) G=CxD-A	rente mutatie (x €1.000) -H-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=F+G+H
2019	84.358	55,26	1.526.700	54,00	1,0%	6.529	-5.016	0	1.513
2020	87.794	55,81	1.573.000	54,38	0,7%	1.513	-2.258	0	-745
2021	86.519	54,45	1.589.000	54,21	-0,3%	-745	-374	0	-1.119
2022	86.064	53,62	1.605.000	54,05	-0,3%	-1.119	687	0	-433
2023	86.326	53,25	1.621.000	53,89	-0,3%	-433	1.029	0	597
2024	87.113	53,18	1.638.000	53,73	-0,3%	597	897	0	1.494

Het tarief van de zuiveringsheffing stijgt met 0,7% naar € 54,38 per vervuilingseenheid. Met de inzet van de tariefegaliseringsreserve is het mogelijk het tarief in de jaren daarna jaarlijks te verlagen met 0,3% per jaar.

De reserve wordt over een voortschrijdende periode van 5 jaar in principe volledig ingezet bij de bepaling van het tarief in meerjarig perspectief. Dit betekent dat zij na vijf jaar niet tot nul zijn gereduceerd, maar dat de inzet van de reserves voortdurend over de termijn van 5 jaar wordt bepaald.

De egalisatiereserve laat in 2020 een negatieve stand zien van ongeveer € 0,7 miljoen, verder toenemend tot een negatieve stand in 2021 van € 1,1 miljoen. In 2022 loopt deze negatieve stand weer terug. Aan het eind van de planperiode resteert een stand van € 1,5 miljoen in de tariefegalisatiereserve.

VERONTREINIGINGSHEFFING

Voor directe lozingen wordt een aanslag verontreinigingsheffing opgelegd. Het tarief verontreinigingsheffing is wettelijk gelijkgesteld aan het tarief zuiveringsheffing en stijgt eveneens naar € 54,38. De opbrengst verontreinigingsheffing (voor 2020 begroot op circa € 1,0 miljoen) komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer en beperkt daarmee de tarieven van de watersysteemheffing.

WATERSYSTEEMHEFFING

A. Prognose in meerjarig perspectief

De netto kosten van de meerjarenbegroting uit hoofdstuk 4 komen met toepassing van de matrix voor de kostenverdeling naar financieringsbronnen (zie hoofdstuk 5.4) gedeeltelijk ten laste van het watersysteembeheer. De opbrengst verontreinigingsheffing komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer. Het saldo hiervan moet worden gedekt door de opbrengst watersysteemheffing. De exploitatielasten in kolom A zijn inclusief het bedrag van kwijtschelding en oninbaar (voor 2020 geraamd op € 9,4 miljoen), dat tevens door de tarieven moet worden goedge maakt.

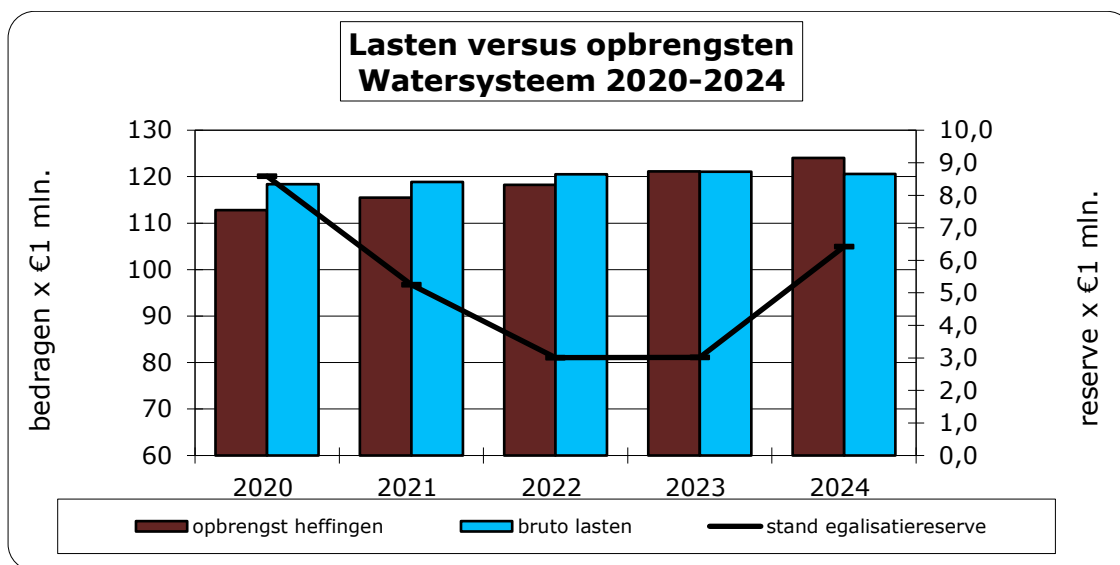
PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP WATERSYSTEEMHEFFING

Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	draagvlak (x €1.000) -B-	voorge- stelde stijging -C-	dekking incl. stijging (x €1.000) -D-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -E-	mutatie in reserve (x €1.000) F=D-A	rente- mutatie (x €1.000) -G-	mutatie door opbrengst eigendommer -H-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=E+F+G+H
2019	112.299	105.289	3,6%	109.079	15.537	-3.220	0	1.894	14.211
2020	118.414	109.079	3,4%	112.787	14.211	-5.626	0	0	8.584
2021	118.833	112.787	2,4%	115.494	8.584	-3.339	0	0	5.246
2022	120.503	115.494	2,4%	118.266	5.246	-2.237	0	0	3.008
2023	121.098	118.266	2,4%	121.105	3.008	7	0	0	3.015
2024	120.601	121.105	2,4%	124.011	3.015	3.410	0	0	6.425

Met de inzet van de tariefegaliseringsreserve nemen de tarieven binnen de watersysteemheffing voor 2020 gemiddeld met 3,4% toe ten opzichte van 2019.

De egaliseringsreserve bij de watersysteemheffing laat geen negatieve stand en is aan het eind van de periode in 2024 ongeveer € 6,4 miljoen.

B. Kostentoekening naar de categorieën

De taakkosten van het watersysteembeheer, voor zover gedekt uit de watersysteemheffing, worden toegedeeld naar de verschillende categorieën. Hiervoor worden de percentages van de Kostentoekeuringverordening AGV 2019 toegepast. Daarbij wordt er gedifferentieerd binnen de categorie ongebouwd: voor verharde wegen (en aanhorigheden) wordt het tarief met 100% verhoogd, ofwel er geldt een dubbel tarief.

De perceptiekosten, de kwietschelding en de post oninbaar worden direct aan de betreffende categorie toegedeeld. De inzet van de tariefegaliseringsreserve in 2020, zoals die is bepaald bij de meerjarige tariefprognose, wordt in verhouding van het totaal aan taakkosten plus perceptiekosten naar de desbetreffende categorie toegerekend.

Kostentoedeling Watersysteembeheer (x€1.000)	Ingezetenen	Gebouwd	Natuur	Overig Ongeb./wgn	Totaal
Taakkosten	61.211	36.025	9,2	4.773	102.019
Perceptiekosten	2.473	4.293	19,2	241	7.027
Totaal	63.685	40.318	28,4	5.014	109.046
Kwijtschelding	7.960				7.960
Oninbaar	1.076	198			1.274
Kleine aanslagen		125		8	134
Te dekken lasten	72.721	40.642	28,4	5.022	118.414
Inzet tarief egalisereserve	3.286-	2.080-	1,5-	259-	5.626-
Te dekken door tarieven	69.435	38.562	27	4.764	112.787

C. Grondslagen/draagvlakken

Voor de prognose van de tarieven per heffing en binnen de watersysteemheffing per categorie is gebruik gemaakt van de volgende eenheden. De draagvlakken zijn ten opzichte van de beknopte meerjarenbegroting 2020-2024 aangepast op grond van opgaven van de gemeenten en actuele gegevens.

Categorie	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Watersysteemheffing:							
-Ingezetenen	woonruimte	596.400	612.500	618.600	624.800	631.000	637.300
-Gebouwd	WOZ-waarde (x€1.000)	277.394.170	319.118.740	335.074.677	351.828.411	369.419.831	387.890.823
-Natuurterrein	oppervlakte in ha.	12.647	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624
-Overig ongebouwd	oppervlakte in ha.	33.634	34.483	34.397	34.311	34.225	34.139
-Wegen	oppervlakte in ha.	6.051	5.103	5.129	5.155	5.181	5.207
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	1.526.700	1.573.000	1.589.000	1.605.000	1.621.000	1.638.000
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	17.650	17.650	17.650	17.650	17.650	17.650

Toelichting

- Ingezetenen: toename van het aantal woningen met 2,7%, waarvan 1,7% een bijstelling is van de begrote opbrengsten 2019 en 1% een verwachte groei van het areaal in 2020.
- Gebouwd: toename van de totale WOZ-waarden met 15%, waarvan 6,5% een bijstelling is van de begrote opbrengsten 2019 en 8,5% een geschatte toename van de WOZ-waarden voor het belastingjaar 2020. Vanaf de begroting 2021 is rekening gehouden met een toename van de WOZ-waarden met gemiddeld 5%.
- Ongebouwd: vanwege het jaarlijks teruglopende aantal hectares ongebouwd neemt het tarief in verhouding tot die van de andere categorieën meer toe. Daarnaast heeft de uitspraak van de Hoge Raad geleid tot een verschuiving van circa 850 hectares van wegen naar overig ongebouwd. Dit heeft een extra verhogend effect op het tarief van ongeveer 2,5%. Dit is minder dan de 4% waar in de risicoparagraaf voor 2019 rekening mee werd gehouden.

D. Tarieven per categorie binnen de watersysteemheffing

Op basis van het vorenstaande zijn de volgende tarieven per categorie berekend.

Tarief 2020			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2019	prognose 2020	Mutatie tov 2019
Ingezetenen	€ 112,58	€ 113,36	0,7%
Gebouwd	0,013450%	0,012084%	-10,2%
Natuur	€ 2,10	€ 2,14	1,9%
Overig: ongebouwd wegen	€ 100,59 € 201,18	€ 106,60 € 213,20	6,0% 6,0%

De tabel geeft aan dat de stijging niet voor elke categorie gelijk is. De verschillen ontstaan door een combinatie van de ontwikkeling van het draagvlak per categorie en de kostentoedelingsverordening.

E. Ontwikkeling lastendruk per profiel

Elk huishouden en bedrijf krijgt van het waterschap een aanslag met één of meerdere heffingen. Het totaal van dit aanslagbedrag voor 2019 is te vergelijken met de huidige tarieven. Per profiel (zie onderstaande verklaring op elk van de groepen) zijn de absolute én procentuele verschillen daartussen in onderstaande tabel weergegeven.

Aanslag in € voor:	Tarieven 2020	Tarieven 2019	Verschil	
			Absoluut	Relatief
Huishouden:				
a. meerpersoons; eigenaar	€ 303	€ 301	€ 1,20	0,4%
b. meerpersoons; eigenaar	€ 329	€ 328	€ 0,48	0,1%
c. meerpersoons; eigenaar	€ 355	€ 355	€ (0,24)	-0,1%
d. meerpersoons; gebruiker	€ 276	€ 275	€ 1,91	0,7%
e. één-persoons; eigenaar	€ 194	€ 193	€ 0,44	0,2%
f. één-persoons; eigenaar	€ 220	€ 220	€ (0,27)	-0,1%
g. één-persoons; gebruiker	€ 168	€ 167	€ 1,16	0,7%
h. Agrarisch bedrijf	€ 2.857	€ 2.709	€ 148	5,5%
h. Agrarisch bedrijf	€ 4.485	€ 4.250	€ 235	5,5%
i. Natuurterrein	€ 2.140	€ 2.100	€ 40	1,9%
j. Groothandel	€ 834	€ 863	€ (29)	-3,4%
k. Middelgroot metaalbedrijf	€ 25.920	€ 25.914	€ 6	0,0%
Omschrijving profielen:				
a. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €200.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
b. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €400.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
c. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €600.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
d. Meerpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 3 v.e.				
e. Eénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €200.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.				
f. Eénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €400.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.				
g. Eénpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 1 v.e.				
h. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €240.000, 25 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
h. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €480.000, 40 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
i. Natuurterrein van 1.000 ha				
j. Groothandel met een WOZ-waarde van €2.400.000 en vervuilingswaarde van 10 v.e.				
k. Bedrijf met een WOZ-waarde van €12.000.000 en vervuilingswaarde van 450 v.e.				

5.6 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen zonder dat daardoor de taakuitoefening in het gedrang komt. AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV 2016.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken (weerstandscapaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt (bijvoorbeeld middels verzekeringen); de zogenaamde restrisico's. Het weerstandsvermogen wordt mede bepaald door het risicomangementbeleid.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de aspecten weerstandscapaciteit, risicomangement en de risico's. Door de wijze waarop het risicomangement binnen de organisatie is vormgegeven zijn de restrisico's beperkt. In het theoretische geval dat alle restrisico's (zie 5.6.2) zich in 2020 zouden voordoen, dat op zich al zeer onwaarschijnlijk is, dan zal dit, nog afgezien van eventuele mogelijkheden binnen de begroting en de onbenutte belastingcapaciteit, het daarvoor beschikbare bedrag in de algemene reserves van € 5 miljoen vermoedelijk niet overstijgen.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat AGV voldoende mogelijkheden heeft om financiële risico's te dekken en dat de begroting voldoende robuust is om de financiële gevolgen van mogelijke restrisico's op te vangen.

5.6.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dat consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid.

Het is AGV-beleid om eventuele risico's en calamiteiten zoveel mogelijk op de momenten waarop die zich voordoen financieel binnen de begroting op te lossen. Indien hiervoor geen of onvoldoende dekking gevonden kan worden, dan kan AGV 2 bronnen inzetten, te weten de algemene reserves en de belastingheffing.

Algemene reserves

AGV heeft algemene reserves ingesteld voor het opvangen van financiële gevolgen van eventuele calamiteiten en onzekere gebeurtenissen. Jaarlijks werd, tot en met 2015, € 1 miljoen aan de algemene reserves gedoteerd en een rentevergoeding bijgeschreven. Bij de invulling van de besparingsdoelstellingen uit het bestuursakkoord is besloten de dotatie aan de algemene reserves vanaf 2016 stop te zetten. De algemene reserve heeft sindsdien een stand van afgerond € 5 miljoen.

Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

RESERVES EN VOORZIENINGEN	bedragen x€1,000	per 1/1 2020	per 31/12 2020
Algemene reserves			
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer		2.450	2.450
- Algemene reserve Watersysteembeheer		2.450	2.450
Totaal algemene reserves		4.900	4.900
Bestemmingsreserves (en -fonds)			
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing		1.513	-745
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing		14.211	8.584
- Te dekken exploitatiesaldo		-1.182	0
- Bestemmingsfonds Saneren Vecht		1.866	1.866
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)		16.407	9.705
TOTAAL		21.307	14.606

Te dekken exploitatiesaldo

Met de ingebruikname van de rwzi Amsterdam-West in 2006 zijn de rwzi's Oost en Zuid te Amsterdam buiten gebruik gesteld. De restant boekwaarden van de buitengebruik gestelde installaties van de rwzi's Oost en Zuid konden door hun omvang niet direct worden afgeschreven en ten laste van de exploitatie worden gebracht. Om die reden is, in overleg met de accountant, ultimo 2006 de negatieve bestemmingsreserve "te dekken exploitatiesaldo" ingesteld.

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2006 is besloten de negatieve stand gedurende 30 jaar aan te zuiveren via jaarlijkse dotaties (€ 1,6 miljoen per jaar). Om de negatieve stand van de bestemmingsreserve versneld in te lopen is in de jaren hierna meerdere keren de dotatie verhoogd tot € 3,9 miljoen per jaar. Tevens is besloten dat incidentele baten binnen de zuiveringsheffing ten gunste van deze reserve gebracht kunnen worden.

In 2020 vindt de laatste dotatie (€ 1,2 miljoen) aan de reserve plaats. Hiermee is het gelukt om de negatieve bestemmingsreserve in de helft van de oorspronkelijke termijn volledig af te wikkelen.

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, in het uiterste geval op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt.

5.6.2 Risico's

Ten tijde van het opmaken van deze begroting zijn er de volgende restrisico's, die een onzekerheid vormen voor de begroting.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt vormt een risico voor met name projecten en in mindere mate voor de reguliere taak. Knelpunten zijn er op zowel het punt van werven van medewerkers als het vasthouden van medewerkers. Daarnaast is er een risico dat de aanbestedingen voor uitzendorganisaties duurder uit gaan vallen.

OZB ter zake van rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Op basis van een uitspraak d.d. 13 mei 2015 heeft het Gerechtshof Den Haag bepaald dat alleen voor delen van een rwzi die voor de zuivering zijn bestemd geen WOZ-waarde wordt bepaald en niet worden betrokken in de OZB-heffing. Het gerechtshof heeft hiermee geoordeeld dat een gemeente geen OZB kan heffen over het daadwerkelijke zuiveringsdeel, maar wel over tot het complex behorende gebouwen en werken (incl. hun ondergrond) waarin geen riool- en ander afvalwater wordt gezuiverd omdat dit geen werken zijn voor de zuivering bestemd.

Tegen de uitspraak van het Gerechtshof is het betrokken Waterschap in cassatie gegaan. Het geschil is aan de Hoge Raad voorgelegd. De Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad is in april 2016 tot een voor het waterschap positieve conclusie gekomen.

De Hoge Raad heeft de zaak doorverwezen naar het Gerechtshof Amsterdam. Dit Hof moet nu met het oordeel van de Hoge Raad in de hand en op basis van de feitelijke situatie bij de betreffende rwzi bepalen wat wel en wat niet precies onder de vrijstelling valt.

De situatie kan zich voordoen dat gemeenten naar aanleiding van de Hofuitspraak ertoe overgaan om rwzi 's van waterschappen (althans die onderdelen waarvan men meent dat zij niet voor de zuivering zijn bestemd) te waarderen en te belasten.

De omvang van het financiële risico is op dit moment niet in te schatten, de redenen hiervoor zijn:
-De onzekere situatie of er wel OZB wordt geheven.

- Bij een eventuele heffing zal dit, naar verwachting, niet direct ingaan.
- Bij heffing blijft onduidelijk waarover (welke waarde) een heffing zal gaan plaatsvinden.
- De OZB-heffing verschilt per gemeente en de rwzi's liggen in verschillende gemeenten.

RWZI Amsterdam-West.

De rwzi Amsterdam-West is in 2005 in bedrijf genomen en heeft een zuiveringscapaciteit van bijna 1 miljoen inwoners equivalenten (ie).

Een aantal installatie-onderdelen van de rwzi Amsterdam-West nadert het eind van de technische en economische levensduur van 15 jaar. Het betreft met name de elektrotechnische en werktuigbouwkundige installatie-onderdelen. De technische levensduur is niet exact te voorspellen en is (ook) afhankelijk van de specifieke lokale situatie.

Het risico bestaat dat voor de installatie-onderdelen extra onderhoud noodzakelijk is of dat deze eerder moeten worden vervangen dan de technische levensduur. Vaak zal er dan sprake zijn van omvangrijke vereiste onderhoudswerkzaamheden en/of vervangingen; dit betekent significant hogere, niet begrote, extra kosten omdat onderhoud en/of vervanging niet uitgesteld kan worden.

Afvalstoffenheffing slibverwerking

In het regeerakkoord Rutte III is het voornemen opgenomen om de vrijstelling van zuiveringsslib te laten vervallen. Daarnaast wordt voorgesteld om afval verbrand in biomassa-energiecentrales te betrekken in de heffing. De mogelijke consequenties van dit voornemen zijn dat over alle 87.000 ton zuiveringsslib de afvalstoffenheffing van ongeveer € 32 per ton betaald moet gaan worden met ingang van 1-1-2021. Dit komt neer op ongeveer € 2,8 miljoen.

Eindverwerking Zuiveringsslib

Sinds juli 2019 zijn er problemen met de afzet van zuiveringsslib. Het slib wordt voorlopig tijdelijk op verschillende locaties opgeslagen en moet nog een eindbestemming krijgen. Wat de definitieve eindverwerking wordt of dat slib uiteindelijk gestort kan gaan worden is nog niet bekend. Dit houdt tevens in dat ook de kosten voor de eindverwerking nog niet bekend zijn. **Voor de berekening van de tarieven 2020 is rekening gehouden met de, ten tijde van het opstellen van de begroting, meest actuele schattingen.** Daarbij wordt ervanuit gegaan dat het AEB begin oktober 2019 weer 2 verbrandingsovens operationeel heeft en eind oktober 2019 de laatste twee.

Koepelvrijstelling

Op Europees niveau wordt gesproken over de reikwijdte van de koepelvrijstelling, in het bijzonder met betrekking tot de uitbreiding hiervan zodanig dat ook overheidslichamen expliciet worden opgenomen in het toepasselijke artikel van de Europese Btw-richtlijn. Tijdens het overleg van de Europese Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën in oktober 2018, is besloten de reikwijdte van de koepelvrijstelling op de Europese agenda te zetten en nader vast te stellen. Momenteel valt nog niet te zeggen op welke termijn er duidelijkheid zal komen met betrekking tot de uitbreiding van de Europese Btw-richtlijn. Het Nederlandse ministerie van Financiën heeft aangegeven dat totdat er duidelijkheid komt vanuit de Europese unie, de Nederlandse wet- en regelgeving van toepassing blijft en de koepelvrijstelling kan worden toegepast. Daarbij is het van belang dat de commerciële activiteiten niet meer bedragen dan ca. 1% van de omzet. Ondanks dat dit laatste geen wettelijke basis heeft, zijn in de jurisprudentie aanknopingspunten te vinden waarmee een succesvol beroep op een materialiteit van 1% mogelijk is. Inmiddels heeft de Belastingdienst hierop positief gereageerd en voorgesteld om hieromtrent een vaststellingsovereenkomst te sluiten. Op het moment van dit schrijven zijn de onderhandelingen met de Belastingdienst hierover gaande.

PFAS

Binnen het programma onderhoudsbaggeren is PFAS¹ een aandachtspunt. Voor PFAS is (tijdelijk) landelijk beleid gemaakt. In dit beleid komt naar voren dat bagger vanaf oktober 2019 op PFAS bemonsterd moet worden.

Voor veel van de al voorbereide baggerwerken is dat nog niet gebeurd en dit zal alsnog moeten gebeuren, omdat de verwerkers de bagger anders niet zullen accepteren.

Wat van belang is om te weten, is dat PFAS-analyses lang duren. Daarbij gaat het hele land nu PFAS-bemonsteringen uitvoeren. De capaciteit in de labs is nog beperkt, dus kunnen er lange wachttijden ontstaan. De uitloopeffecten van de huidige jaarplanning zijn nu nog onbekend.

PAS

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 het landelijk Programma Aanpak Stikstof (PAS) ongeldig verklaard. Het PAS maakte het mogelijk om activiteiten waarbij stikstof wordt uitgestoten toe te laten, vooruitlopend op de positieve effecten van PAS-herstelmaatregelen. In de periode juni-november 2019 lag de afgifte van nieuwe vergunningen door de provincies bij relevante stikstofuitstoot stil. Dit is in afwachting van een nieuw kader voor vergunningverlening. De vergunningverlening komt nu weer op gang, maar onder strengere voorwaarden. De eerste vergunningaanvragen voor AGV-projecten met relevante stikstofuitstoot zijn bij de provincies ingediend.

Mogelijke risico's zijn bijvoorbeeld de vertraging van de uitvoering en extra kosten voor salderingsmaatregelen. Op 1 december komt het Kabinet met een maatregelenpakket. Daarna kunnen de gevolgen voor de AGV-projecten in kaart worden gebracht.

---

¹ De afkorting PFAS staat voor poly- en perfluoralkylstoffen. Dit zijn door de mens gemaakte stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen.

5.7 Financiering

5.7.1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen. De regels bevatten de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoord over en toezicht houden op de treasuryfunctie. De treasury is er primair op gericht om betrouwbare en degelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren.

Bij de jaarlijkse begroting wordt de verplichte financieringsparagraaf opgenomen. Deze paragraaf bevat onder andere concrete doelstellingen en geplande transacties voor dat betreffende jaar.

Externe ontwikkelingen

Protectionisme en de wereldwijde handelsoorlogen vormen grote risico's voor de economie van de eurozone. Ook de dreiging van een harde Brexit (vertrek van Groot-Brittannië uit de Europese Unie zonder afspraken) zal flinke impact hebben op de Europese economie.

President Mario Draghi (van de Europese Centrale Bank) heeft aangekondigd per 1 november 2019 te starten met een nieuw opkoopprogramma van obligaties. Per maand zal er voor € 20 miljard aan obligaties worden opgekocht. Hoe lang de ECB dat blijft doen is nog niet duidelijk. De ECB gaat 'zo lang als nodig' door met opkopen.

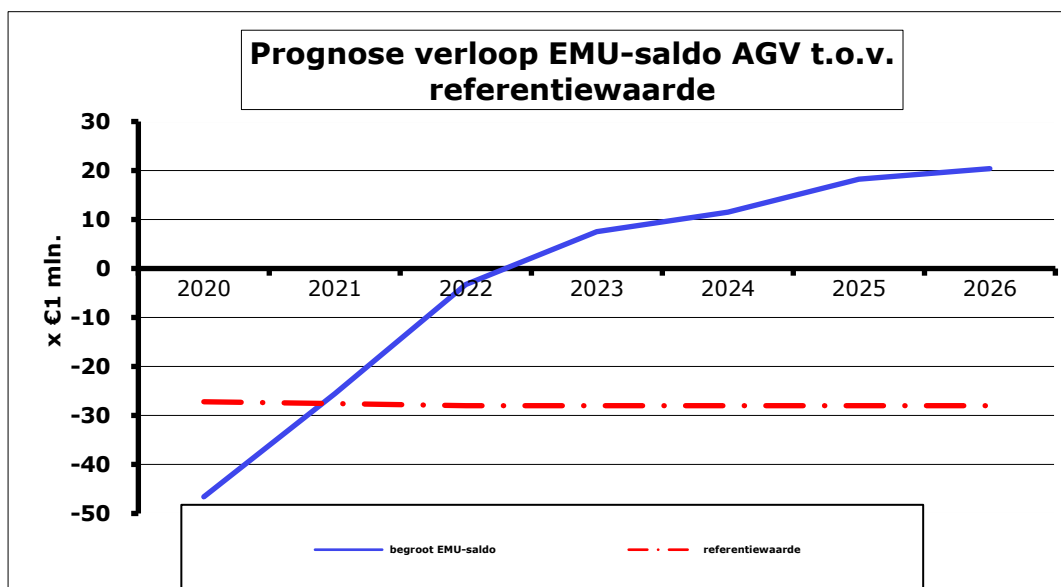
Verder heeft de Europese Centrale Bank de rente verlaagd met 10 basispunten naar -0,5 procent. Een verdere verlaging van de rente wordt niet uitgesloten.

5.7.2 EMU-saldo - Wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF)

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotingstekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Het EMU-saldo wordt weergegeven in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Ter bescherming van de Euro heeft de Europese Unie het Stabiliteits- en groeipact vastgesteld, dat op 1 januari 1999 is ingegaan. Hierin zijn regels over de begroting en de schuldenlast vast gelegd. Bepaald is dat het EMU-tekort van elk lidstaat niet meer dan 3% van het BBP mag bedragen.

De Rijksoverheid is met de lagere overheden bestuurlijk hun maximale aandeel in het EMU-saldo overeengekomen. De ruimte voor de decentrale overheden bedraagt tussen 2019-2020 0,4% van het BBP. Het (indicatief) toegestane aandeel voor AGV in het EMU-tekort bedraagt voor 2020 € 27,2 miljoen.

Zoals bovenstaande tabel aangeeft blijft AGV vanaf 2021 binnen de referentiewaarde.

EMU-saldo

De Unie van Waterschappen heeft in een handreiking suggesties opgesteld, die kunnen bijdragen aan het verbeteren van het EMU-saldo en de schuld van de waterschappen. De aangebrachte beleidswijziging om het activeren van de bijdrage in het HWBP in 10 jaar af te bouwen, sluit aan bij deze aanbevelingen.

Andere suggesties die kunnen bijdragen aan een verbetering van het EMU-saldo en de schuldpositie, zoals minder activeren en aanpassen afschrijvingstermijnen, zijn vooralsnog niet overgenomen. Veelal zijn deze maatregelen op de korte en middellange termijn namelijk lasten verhogend.

De Unie wijst erop dat er nog mogelijkheden zijn dit in de tarieven door te berekenen, aangezien er ruimte is binnen de afspraken van het Bestuursakkoord Water. Hierin is het, inmiddels aangepaste, plafond afgesproken voor toename van de belastingopbrengsten met 2,5% per jaar (exclusief inflatie), dat de waterschappen gezamenlijk nog niet hebben bereikt.

AGV blijft daar binnen met een gewogen gemiddelde tariefstijging in 2020 van 2,3% (inclusief inflatie). AGV is geen voorstander van hogere tarieven ten opzichte van eerdere prognoses. In de huidige tijd wordt een extra tariefverhoging maatschappelijk niet verantwoord geacht. Waterschappen dienen in de begroting een overzicht opnemen van het verwachte verloop van het EMU-saldo. De berekening is in onderstaande tabel opgenomen. Het negatieve EMU-saldo wordt vooral bepaald door geplande investeringswerken.

OPBOUW EMU-SALDO			
(bedragen x € 1 miljoen)			
		2020	2019
<u>1. EMU exploitatiesaldo:</u>		6,7-	0,2-
<u>2. Invloed investeringen (zie staat van activa):</u>			
-/- bruto investeringsuitgaven	-/-	89,0	87,5
+ investeringssubsidies	+		
+ verkoop van materiële en immateriële vaste activa	+		
+ afschrijvingen	+	49,1	46,6
<u>3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+		
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-/-		
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-/-		
-/- eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	-/-		
<u>4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	+		
-/- eventuele externe vermeerderingen van reserves	-/-		
<u>4. Deelnemingen en aandelen:</u>			
-/- boekwinst	-/-		
+ boekverlies	+		
Totaal		-46,6	-41,1

5.7.3 Financieringsbehoefte

Algemeen

De financieringsfunctie is er primair op gericht te allen tijde de financiering van de AGV-activiteiten te realiseren binnen de algemene uitgangspunten, waaronder de afspraak dat transacties alleen worden gedaan in het kader van financiering van uit te voeren activiteiten die conform de Waterschapswet tot de taak van AGV behoren, te weten het zuiveringsbeheer en het watersysteembeheer.

Er wordt gestreefd naar een financiering tegen zo laag mogelijke kosten. Dit wordt voor een deel bereikt door interne financiering met eigen middelen (zoals reserves) toe te passen. Op de reserves wordt een interne rentevergoeding ten laste van de exploitatiebegroting gebracht, die overeenkomstig de Nota Financieel Beleid AGV 2016 is bepaald.

Financieringsbehoefte

Onder financieringsbehoefte wordt verstaan het aantrekken van externe geldmiddelen in verband met de financiering van zowel exploitatie als investeringen in enig begrotingsjaar. De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatieopbrengsten van dat jaar. Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken; de benodigde middelen hiertoe worden ook wel de kapitaalbehoefte genoemd.

Financiering exploitatie begrotingsjaar 2020

De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatie-opbrengsten in dat jaar. De netto lasten zoals die in de voorliggende begroting AGV zijn geraamd, komen ten laste van de kostendragers van AGV (zuiveringsbeheer en watersysteembeheer) en worden gefinancierd uit de inkomstenbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en watersysteemheffing. Eventuele voorcalculatorische exploitatietekorten met betrekking tot deze waterschapheffingen worden gedekt door te beschikken over de desbetreffende tariefegalisatiereserves; overschotten worden aan die reserves toegevoegd. Er zal te alle tijden sprake zijn van een sluitende begroting.

Financiering kapitaaluitgaven 2020

Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken. De omvang van deze benodigde middelen wordt ook wel de kapitaalbehoefte genoemd. De berekening van de kapitaalbehoefte voor 2020 is onderstaand vermeld en is de resultante van de investeringen plus de aflossing op lopende geldleningen minus de afschrijving op bestaande activa en plus of min de mutaties in de reserves.

		Bedragen x €1 miljoen
Geraamde kapitaalbehoefte	2020	
Boekwaarde activa per 1 januari		566,8
+ kapitaaluitgaven (netto, excl. West)		54,9
		621,6
– afschrijving (netto, excl. West)		42,5
Boekwaarde activa per 31/12		579,2
Restant geldleningen per 1 januari	553,4	
– reguliere aflossing geldleningen	36,3	
		517,1
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	21,3	
– mutaties in de reserves	7,9	
		13,4
		530,6
Totaal		48,6

De berekende kapitaalbehoefte is exclusief de financiering van de rwzi Amsterdam-West. Hiervoor wordt projectfinanciering toegepast. Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen gemiddeld 4,7% rente. Op gezette tijden moet de financiering worden aangevuld, in 2020 met € 7,1 miljoen, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde.

Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente is teruggelopen.

Financiering kapitaaluitgaven ná 2020

Op dezelfde wijze als voor 2019 is ook voor de navolgende jaren de kapitaalbehoefte bepaald, onder andere op basis van de geplande investeringen conform het MIP 2020-2024.

Exclusief de financiering van de rwzi Amsterdam-West

Geraamde kapitaalbehoefte					
		2021	t/m	2024	
		(bedragen x€1 miljoen)			
Jaar	investering	Afschrijving op activa	Aflossing van geldleningen	Mutaties in reserves	TOTAAL
	-1-	-2-	-3-	-4-	1-2+3-4
2021	47,8	42,9	37,9	-3,7	46,5
2022	41,1	41,8	39,0	-1,6	39,8
2023	41,0	41,4	39,2	1,0	37,7
2024	36,1	41,4	38,8	4,3	29,2

Liquiditeitsbegroting 2020

Op basis van het geplande uitgaven- en inkomstenverloop wordt de liquiditeitsbegroting opgesteld.

Met dit instrument wordt de ontwikkeling van de netto vlottende schuld geprognoseerd.

Op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten wordt deze planning periodiek bijgewerkt en wordt de ruimte tot aan de kasgeldlimiet benut. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet zal – mede afhankelijk van de actuele marktomstandigheden en -ontwikkelingen– tijdig omzetting plaatsvinden van (goedkopere) financiering met kort geld naar financiering met lang geld.

5.7.4 Risicobeheer

Als gevolg van de Wet FIDO is er een aantal wettelijke normen gesteld waaraan minimaal dient te worden voldaan, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast is leidend dat financiering alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet is opgedragen aan AGV.

Renterisicobeheer

Economische situaties bepalen de marktontwikkelingen, inclusief die op het gebied van de rentetarieven. Door deze continue bewegingen zijn risico's nooit geheel uit te sluiten.

Kasgeldlimiet korte of vlottende schuld

De kasgeldlimiet is ingesteld om al te grote fluctuaties in de rentelasten te vermijden.

De kasgeldlimiet is bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2020 komt de limiet uit op een bedrag van circa € 45,7 miljoen. Het totaal van de netto vlottende schuld (korter dan 1 jaar) mag de kasgeldlimiet in principe niet overschrijden. Dit wordt voortdurend bewaakt.

Indien een overschrijding dreigt van langere duur dan dient de vlottende financiering (rekening-courant krediet) omgezet te worden in een meer permanente financieringsvorm (langlopende geldleningen). Indien de kasgeldlimiet gedurende drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden is er de verplichting om een plan op te stellen dat gericht is op het wegwerken van deze overschrijding.

Renterisico lange of vaste schuld

De renterisiconorm is ingesteld om het renterisico bij herfinanciering te beperken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn, dat het risico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt begrensd. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd hoeft te worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren.

In de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden is de norm voor de waterschappen gesteld op 30% van het begrotingstotaal. De som van de renteherziening (1) en de aflossingen (2) mag de norm (6) niet overschrijden.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2020	2021	2022	2023	2024
Renterisico's:					
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Aflossingen	50,2	52,1	51,3	50,8	50,6
3. Renterisico's (1+2)	50,2	52,1	51,3	50,8	50,6
Berekening renterisiconorm					
4. Begrotingstotaal	197,8	196,7	197,7	198,3	198,4
5. Percentage renterisiconorm	30	30	30	30	30
6. Renterisiconorm (4*5/100)	59,3	59,0	59,3	59,5	59,5
Toets renterisiconorm					
7. Renterisiconorm (6)	59,3	59,0	59,3	59,5	59,5
8. Renterisico op vaste schuld (3)	50,2	52,1	51,3	50,8	50,6
9. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (7-8)	9,1	7,0	8,0	8,7	8,9

Conclusie:

Aangezien de renterisiconorm de komende jaren tot en met 2024 niet overschreden zal worden, is de opbouw van de leningenportefeuille voor de middellange termijn goed. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. Aangezien de begrotingstotalen na 2020 nog zonder inflatie zijn, zal de norm nog stijgen.

Rentegevoeligheid op de begroting

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor renteschommelingen. De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa zijn grotendeels afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Het ongedekte deel wordt zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Het totaal van de rente voor 2020 is begroot op 2,7%. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd, zijnde het gemiddelde van alle geldleningen en de rente op de rekening-courant.

Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1,2 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 40 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,4% op de exploitatiebegroting van totaal € 197,8 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Vooralsnog is dit effect niet te verwachten, aangezien het renteniveau voor nieuwe geldleningen in de begroting 2020 is begroot op 2,7%. Gelet op de huidige lage renteniveaus valt een toename boven 2,7% (nog) niet te verwachten.

5.7.5 Financiering

Financiering is de invulling van de behoefte aan financieringsmiddelen. Deze behoefte is te splitsen in die op korte en lange termijn.

Korte financiering

Dit vindt geheel plaats via de rekening-courant van de NWB. De kredietlimiet bedraagt € 45 miljoen.

Lange financiering

Gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten wordt zo lang als mogelijk –binnen de kasgeldlimiet- gebruik gemaakt van de bovengenoemde rekening-courant faciliteit. Dus ook nieuwe investeringen worden in eerste instantie gefinancierd met kort geld. Periodiek vindt omzetting plaats naar vaste financiering middels het aantrekken van langlopende geldleningen.

Alle afgesloten leningen zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente welke niet tussentijds kan worden aangepast. Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 21,6 jaar en het gemiddelde rentepercentage op deze leningen bedraagt 2,7%.

Voor de projectfinanciering van de rwzi Amsterdam-West zijn geldleningen afgesloten. Ook deze leningen zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente welke niet tussentijds kan worden aangepast. Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 15,8 jaar en het gemiddelde rentepercentage op deze leningen bedraagt 4,42%.

Om te kunnen voorzien in de geraamde kapitaalbehoefte voor 2020 wordt in de planning rekening gehouden met af te sluiten geldleningen, inclusief voor de rwzi Amsterdam-West, tot een totaalbedrag van afgerond € 55,7 miljoen.

5.7.6 Rentevisie

De ontwikkeling van de kortgeldrente (rekening-courant) bevindt zich al geruime tijd op hetzelfde niveau. Sinds eind augustus 2018 staat deze op 0,0%.

De rente voor langlopende geldleningen voor 25 jaar vast, schommelde de afgelopen periode rond de 1,5%. En stond eind augustus 2019 op 0,28%.

Het huidige leningenpakket en de in de komende jaren aan te trekken geldleningen bepalen de gemiddelde omslagrente, welke voor 2020 is geraamd op 2,7%. Gezien de blijvende onzekerheid op de financiële markten en overige ontwikkelingen op politiek en economisch gebied blijft de ontwikkeling van de rente moeilijk te voorspellen. De korte rente wordt geraamd op een niveau van 0,0%.

5.7.7 Voorgestelde transacties en mandaat

Met de huidige kennis en gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten, wordt voorgesteld:

- De kasgeldlimiet volledig te benutten door de exploitatiekosten geheel en investeringskosten zo lang als mogelijk met kort geld te financieren via de rekening-courant en eventueel met kasgeldleningen;
- Voor 2020 in de financieringsbehoefte boven de kasgeldlimiet te voorzien door externe financiering, middels het aantrekken van langlopende geldleningen tot een totaalbedrag van afgerond € 55,7 miljoen (inclusief rwzi Amsterdam-West). Bij de keuze van de rentevaste periode van die leningen zal telkens een afweging worden gemaakt van de dan daarvoor geldende prijs en een rentevaste periode tussen de 25 en 40 jaar worden aangehouden;
- Van de oorspronkelijke planning af te wijken, indien (markt)ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven.

In artikel 14 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) is de uitvoering van het financieringsbeleid opgedragen aan het Dagelijks bestuur.

5.8 Vreemd vermogen

Vreemd vermogen is onvermijdelijk voor een kapitaalintensief bedrijf als een waterschap, waarin voortdurend investeringen nodig zijn om de wettelijke taak adequaat te kunnen uitoefenen. Tevens is het voor de waterschappen vanaf 2011 verplicht om bij te dragen aan het nationale Hoogwaterbeschermingsprogramma. Voor AGV is de bijdrage voor 2020 bepaald op € 17,1 miljoen.

Daar komt bij dat AGV om historische redenen een hoge schuld heeft én over een beperkt eigen vermogen kan beschikken.

Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille, die volgens de laatste vastgestelde jaarrekening per eind 2018 € 679 miljoen bedroeg. Hiermee is de totale boekwaarde van investeringen gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.

Verloop schuldquote

Bedragen x € 1 miljoen, per 31-12 van het jaar	Boekwaarde activa (1)	Schuld (2)	Opbrengst waterschapsbelastingen (3)	Schuldquote (2/3)
Gerealiseerd 2017	689	676	172	393%
Gerealiseerd 2018	709	679	187	363%
Begroot 2019	746	736	183	401%
Begroot 2020	743	730	187	391%

Toelichting op de tabel

De schuldquote geeft de verhouding aan tussen uitstaande schulden en de netto-opbrengst waterschapsbelastingen. Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de Wet Hof) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn. AGV heeft het beleid omtrent investeringen, activeren en reserves vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV 2016.

5.9 Verbonden partijen

Onder een verbonden partij (VP) wordt verstaan die organisatie (een derde partij), waarmee het waterschap een bestuurlijke én een financiële relatie heeft als gevolg van een bepaalde samenwerking om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit of belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij. AGV kent twee verbonden partijen die aan bovenstaande criteria voldoen, de Stichting Waternet en de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis.

Stichting Waternet	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Uitvoeren van de door AGV opgedragen waterschapstaken.
Wijze van behartiging	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Beide opdrachtgevers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van Waternet in de persoon van respectievelijk de dijkgraaf van AGV en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Amsterdam voor de watertaken.
Schatting hoogte financiële relatie voor 2020	In de begroting 2020 van AGV zijn de door Waternet door te berekenen kosten begroot op ongeveer € 111 miljoen. <u>Jaarrekening 2018:</u> Reserves + Voorzieningen: € 8 miljoen Vreemd vermogen: € 126 miljoen
Te bereiken resultaten met VP in 2020	Doelmatige en efficiënte uitvoering van de aan WN opgedragen taken.

Risico's vanwege de relatie met de VP	<p>Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Voor AGV verzorgt Waternet alle waterschapstaken. Voor Amsterdam zorgt Waternet voor de drinkwatervoorziening, de riolering, het ondiepe grondwater en een deel van het binnenwaterbeheer.</p> <p>Zowel de gemeente Amsterdam als AGV zijn in verhouding van de kosten van de opgedragen taken volledig aansprakelijk voor eventuele tekorten van Waternet.</p>
---------------------------------------	---

Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Amersfoort
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Ondersteuning van AGV - met name op het vlak van automatisering en ICT – bij het uitvoeren van diens taken.
Wijze van behartiging	Het Waterschapshuis is opgericht door alle waterschappen tezamen. AGV is lid van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en wordt daarin vertegenwoordigd door een lid van het dagelijks bestuur van AGV.
Schatting hoogte financiële relatie voor 2020	De bijdrage van AGV aan de begroting 2020 van Het Waterschapshuis is begroot op ongeveer € 200.000.
Te bereiken resultaten met VP in 2020	Doelmatige en efficiënte uitvoering door AGV van diens taken.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De waterschappen, dus ook AGV, zullen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorg dragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Naast Waternet en Het Waterschapshuis zijn er andere partijen die, binnen de aan Waternet opgedragen uitvoerende werkzaamheden, werk verrichten voor AGV en Amsterdam. Dit zijn de stichting Waterproef en de stichting WereldWaternet.

Waterproef is een stichting waar de laboratoriumtaken van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en Waternet in zijn ondergebracht. Waterproef verzorgt laboratoriumwerkzaamheden voor AGV, Amsterdam en HHNK. Waternet en HHNK zijn opdrachtgever. Er bestaat geen formele relatie tussen AGV en Waterproef en Amsterdam en Waterproef.

WereldWaternet is een stichting die drinkwatervoorziening, riolering, afvalwaterzuivering en beheer van oppervlakte- en grondwater in tweede en derdewereldlanden op integrale wijze aanpakt. AGV verleent opdrachten aan WereldWaternet. Er bestaat geen formele relatie tussen AGV en WereldWaternet. Wel is er een dienstverleningsovereenkomst gesloten, op grond waarvan Wereld Waternet projecten in opdracht voor AGV uitvoert.

De Nederlandse Waterschapsbank, Unie van Waterschappen en Stowa voldoen niet aan het criterium van een verbonden partij en zijn daarom niet opgenomen.

5.10 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering wordt verstaan het geheel van interne organisatieonderdelen en processen, die ondersteunend zijn aan de primaire processen van het waterschap. Bedoelde organisatieonderdelen zijn ondergebracht bij Waternet, evenals de afdeling bestuursondersteuning. Het is daarom dat deze paragraaf in de AGV-begroting niet van toepassing is.

6 BIJLAGEN

6.1 Staat van personeelskosten

Staat van personeelslasten AGV													
PERSONEELS LASTEN													
PERSONEELSSTERKTE													
	2020			2019			2018			Jaarrekening			
	Begroting	werkelijke formatie in f.t.e.	toegestane formatie in f.t.e.	Begroting	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	Begroting	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	Jaarrekening	Totaal personeelslasten begroting 2019	Totaal personeelslasten jaarrekening 2018	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-	-13-	-14-
Huidige bestuur AGV:													
-AGV/Dijkgraaf	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	185.590		16.650		202.240	195.230	180.242
-AGV/Secretaris-directeur	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	92.235		3.330		95.565	92.295	81.016
-AGV/Dagelijks bestuur							439.215		81.050		520.265	390.425	558.377
-AGV/Algemeen bestuur							216.110		76.590		292.700	238.820	222.834
Wachtgeld/regeling voormalige bestuursleden							328.590				328.590	458.920	112.777
Totaal	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1.281.740	0	177.620	0	1.439.360	1.375.690	1.155.246

6.2 Staten van vaste activa

2.a: Materiële vaste activa

	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2018 alschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek- waarde	Nieuwbouw derden	Mutaties 2019 Ont- vangen subsi- dies	Over- boeking onder- handen werken	Abschrij- vingen	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2019 alschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek- waarde	Wijze/ duur af- schrij- ving	Rente ten laste van de exploitatie	Rente- bijschij- ving op investe- ringen
WERKEN IN EXPLOITATIE															
GR*	38.466.890	4.424.680	0	34.042.210	0	0	0	550.880	38.466.890	4.975.550	0	33.491.330	-	1.288.180	0
KA*	5.755.850	1.683.410	0	4.072.430	0	0	0	179.280	5.755.850	1.862.690	0	3.893.150	-	118.100	0
WK*	205.660.310	55.490.930	11.877.120	138.292.260	0	0	0	5.894.840	205.660.310	61.385.770	11.877.120	132.397.420	-	4.010.480	0
WG*	62.329.580	24.596.370	3.334.440	34.398.770	0	0	0	2.300.670	62.329.580	26.897.040	3.334.440	32.098.100	-	997.570	0
ZT*	31.577.650	21.323.970	1.440.420	8.813.260	0	0	0	941.860	31.577.650	22.265.830	1.440.420	7.871.400	-	241.730	13.850
ZT*	447.616.470	135.924.360	11.365.180	300.326.940	0	0	0	16.643.630	447.616.470	152.587.990	11.365.180	283.683.310	-	11.231.620	16.240
ZT*	14.629.070	7.259.810	0	7.369.260	0	0	0	561.960	14.629.070	7.821.780	0	6.807.290	-	213.710	0
VW*	10.084.730	5.890.180	0	4.194.550	0	0	0	444.880	10.084.730	6.335.060	0	3.749.670	-	121.640	0
OV*	135.596.290	48.885.970	16.587.920	70.122.500	0	0	0	4.343.050	135.596.290	53.228.920	16.587.920	65.779.450	-	2.033.550	0
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE	951.716.840	305.479.580	44.605.080	601.632.180	0	0	0	31.861.050	951.716.840	337.340.630	44.605.080	569.771.120		20.256.580	30.090
ONDERHANDEN WERKEN															
GR*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
KA*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
WK*	10.245.000	0	0	10.245.000	11.857.500	0	0	478.630	22.102.500	478.630	0	21.623.870	-	297.110	0
WG*	5.440.000	0	0	5.440.000	6.800.000	0	0	217.600	12.240.000	217.600	0	12.022.400	-	157.760	0
ZT*	6.776.240	0	0	6.776.240	1.002.210	0	0	179.160	7.778.450	179.160	0	7.599.290	-	196.510	0
ZT*	29.690.680	0	0	29.690.680	36.762.500	0	0	1.187.580	66.443.180	1.187.580	0	65.255.600	-	519.000	334.580
ZT*	550.000	0	0	550.000	2.975.000	0	0	0	3.525.000	0	0	3.525.000	-	0	0
VW*	655.000	0	0	655.000	1.700.000	0	0	33.000	2.355.000	33.000	0	2.322.000	-	19.000	0
OV*	5.100.000	0	0	5.100.000	5.440.000	0	0	204.000	10.540.000	204.000	0	10.336.000	-	147.900	0
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN	58.446.920	0	0	58.446.920	66.537.210	0	0	2.299.970	124.984.130	2.299.970	0	122.684.160		1.337.280	334.580
TOTAAL GENERAAL	1.010.163.760	305.479.580	44.605.080	660.079.100	66.537.210	0	0	34.161.020	1.076.700.970	339.640.600	44.605.080	692.455.280		21.593.860	364.650

2.b: Immateriële vaste activa

	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2019 Cumulatieve aanschrijvingen en bijdragen reserves	Boek- waarde	Nieuwbouw derden	Mutaties 2020 Ont- vragen subsi- dies	Over- boeking onder- handen verken	Aanschij- vingen	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2020 Cumulatieve aanschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek- waarde	Wijze/ duur af- schij- ving	Rente ten laste van de exploitatie	Rente- bischij- ving op investe- ringen
WERKEN IN EXPLOITATIE														
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	781.300	781.300	0	0	0	0	0	781.300	781.300	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van Overheden *1	25.233.350	10.204.160	799.200	0	0	0	977.370	25.233.350	11.181.530	799.200	13.252.630	-	384.210	0
Overigen	2.926.670	746.300	0	0	0	0	117.070	2.926.670	863.370	0	2.063.300	-	56.870	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	58.781.730	39.757.560	0	0	0	0	8.266.260	58.781.730	48.023.820	0	10.757.910	-	513.650	0
Overige immateriële vaste activa *2	22.546.850	7.059.950	11.729.930	0	0	0	385.570	22.546.850	7.445.520	11.729.930	3.371.410	-	101.440	0
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE	110.269.900	58.549.270	12.529.130	0	0	0	9.746.270	110.269.900	68.295.540	12.529.130	29.445.250		1.058.170	0
ONDERHANDEN WERKEN														
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van Overheden *1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Overigen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	7.017.600	0	0	5.130.000	0	0	1.403.520	12.147.600	1.403.520	0	10.744.080	-	189.480	0
Overige immateriële vaste activa *3	3.140.000	0	0	850.000	0	0	715.500	3.990.000	715.500	0	3.274.500	-	84.780	0
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN	10.157.600	0	0	5.980.000	0	0	2.119.020	16.137.600	2.119.020	0	14.018.580		274.260	0
TOTAAL GENERAAL	120.427.500	58.549.270	12.529.130	5.980.000	0	0	11.865.290	126.407.500	70.414.560	12.529.130	43.463.830		1.332.430	0

*1 Dit betreft subsidies WKS/riolering buitengebieden/aanleg natuuverbinding

*2 Dit betreft div projecten baggeren waterlopen en saneren waterbodems/verkiezingen AGV

*3 Dit betreft kosten omgevingswet en verkiezingen AGV

Totaal Materieel en Immaterieel: 1.200.049.640 398.222.970 64.127.960 737.734.190 54.864.010 0 0 49.313.430 1.254.913.650 447.536.380 64.127.960 743.249.310 22.516.580 541.560

2.c: Financiële vaste activa

	Stand 31 - 12 - 2019			Mutaties 2020			Stand 31 - 12 - 2020		
	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve vermindere-ringen	Boek-waarde	Ver-meer-de-ringen	Her-waar-de-ring	Ver-min-de-ringen	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve vermindere-ringen	Boek-waarde
<u>Deelnemingen en effecten</u>									
Aandelen A van de Nederlandse Waterschapsbank	31.880	--	31.880	--	--	--	31.880	--	31.880
Aandelen B van de Nederlandse Waterschapsbank	6.810	--	6.810	--	--	--	6.810	--	6.810
	38.690	--	38.690	--	--	--	38.690	--	38.690

6.3 Staat van vaste schulden

STAAT VAN VASTE SCHULDEN AGV		2020	
Omschrijving	tbv rwzi West	tbv overige activa	Totaal
1. Aantal leningen per 1-1	19	33	52
2. Oorspronkelijk bedrag van de leningen	312.300.000	941.441.000	1.253.741.000
3. Restant bedrag geldleningen per 1-1	170.933.000	553.413.000	724.346.000
4. Nominaal bedrag af te sluiten leningen	7.100.000	48.600.000	55.700.000
5. Bedrag van aflossing	13.913.000	36.284.000	50.197.000
6. Restant bedrag geldleningen per 31-12	164.120.000	565.729.000	729.849.000
7. Rentelast	7.504.000	15.590.000	23.094.000
8. -Gemiddeld rentepercentage	4,4%	2,70%	
9. Gemiddelde restant looptijd in jaren	15,8	21,6	

6.4 Staat van reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN AGV											
-1-	Stand 1/1 2020 -2-	Belegd bij derden -3-	Beschikbaar voor interne financiering -4-	Mutaties in het jaar 2020					Stand 31/12 2020 -10-	Belegd bij derden -11-	Beschikbaar voor interne financiering -12-
				Vermeerderingen		externe -7-	Verminderingen				
				rente -5-	overige -6-		interne -8-	externe -9-			
A. Algemene reserves											
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer	2.450.030		2.450.030	0	0		0		2.450.030		2.450.030
- Algemene reserve Watersysteembeheer	2.450.030		2.450.030	0	0		0		2.450.030		2.450.030
Totaal algemene reserves	4.900.060	0	4.900.060	0	0		0		4.900.060		4.900.060
B. Bestemmingsreserves (en -fonds)											
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	1.512.830		1.512.830	0	0		2.257.710		-744.880		-744.880
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	14.210.580		14.210.580	0	0		5.626.160		8.584.420		8.584.420
- Te dekken exploitatiesaldo	-1.182.090		-1.182.090	0	1.182.090		0		0		0
- Bestemmingsfonds Saneren Vecht	1.865.900		1.865.900	0	0		0		1.865.900		1.865.900
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)	16.407.220	0	16.407.220	0	1.182.090		7.883.870		9.705.440		9.705.440
TOTAAL	21.307.280	0	21.307.280	0	1.182.090	0	7.883.870	0	14.605.500	0	14.605.500

6.5 Berekening rente-omslagpercentage

BEREKENING RENTE - OMSLAG AGV			
<u>Financieringsmiddelen AGV</u>			
Boekwaarde activa per 1 januari			566.778.387
Restant geldleningen per 1 januari	2020	553.413.060	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	2020	21.307.280	574.720.340
Tekort (-)/overschot (+) aan financieringsmiddelen:			7.941.953
<u>Rentelasten</u>			
a. rente van geldleningen (bijlage 3):			15.589.820
-waarvan rente ivm financiering van reserve "Te dekken exploitatiesaldo":			
apart toerekenen aan de exploitatie (BBP13)			-31.920
b. kosten van sluiten, vervroegde aflossing en disagio van geldleningen:			0
c. rente tijdelijke financiering kapitaaluitgaven met kasgeld:			0
d. rente algemene en bestemmingsreserve:			0
Totale rentelast:			15.557.900 (A)
<u>Boekwaarde</u>			
Boekwaarde van de kapitaaluitgaven per 1 januari	2020		566.778.387
Gemiddelde geraamde boekwaarde van de vermeerderingen in het dienstjaar:			0
Totale boekwaarde:			566.778.387 (B)
<u>Rente-omslagpercentage voor 2020</u>			
	(A)	$\frac{15.557.900}{566.778.387} \times 100\% =$	2,7%
	(B)		
De omslagrente is bepaald exclusief de financiering van de rwzi West te Amsterdam. Hiervoor geldt een uitzonderingsrente, die is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de voor dit project afgesloten geldleningen.			

6.6 Meerjareninvesteringsprogramma

Meerjareninvesteringsprogramma 2020 - 2024 (x € 1.000)											
Pro-gram-ma	nr	categorie	OMSCHRIJVING	Finan. bron	2020	2021	2022	2023	2024	Na 2024 gemidd. per jaar	
1		C/A	AANLEG/ONDERHOUD WATERKERINGEN	WSH							
		C/A	- Programma waterkeringen De Ronde Hoep		3.500	4.000	1.500	1.000			
		B	- Groot onderhoud WK		12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	
			- Bijdrage in HWBP		5.130	3.140	1.680				
3			INRICHTING/ONDERHOUD WATERSYSTEMEN	WSH							
			<u>Aanleg/verbetering/onderhoud watersystemen:</u>								
		A	- Waterinrichtingsplannen/NBW		3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
		B	- KRW		1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
		B	- Baggeren waterlopen/saneren waterbodems		500	500	500	500	500	500	500
		B	- Beheer hoeveelheid water, technische systemen		7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
		C	- Beheer hoeveelheid water, impementatie omgevingswet		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	C/B	- Beheer hoeveelheid water, fysieke beveiliging	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000		
4			BOUW/EXPLOITATIE ZUIVERINGTECHNISCHE WERKEN	ZH							
		C	- RWZI Weesp nieuwbouw uitvoering		4.450	2.200					
		C	- RWZI Horstermeer, dienstgebouw		50						
		C	- Diverse rwzi's, gasveiligheidsmaatregelen en optimalisaties		1.850	1.000	200	200			
		B	- RWZI West, aanpassen skimmers fase 2		350						
		C	- RWZI West, verbeteren sturing, inclusief subsidie		30						
		C/B	- Fysieke beveiliging installaties		1.100	700	700	100			
		C	- RWZI West nazorg; aanvullend		800	200					
		A	- Procesautomatisering 7 rwzi's deel 1		2.500	2.500	1.100				
		A	- Procesautomatisering 7 rwzi's deel 2		500	500	2.000				
		A	- RWZI Amstelveen, aanpassingen		2.500	3.250					
		B/C	- Aanpassingen zuiveringen		8.500	9.000	11.500	15.000	15.000	15.000	15.000
		B	- Persleiding j de jongh/Krijn Breurstraat, voorbereiding		250						
		C	- Gemaal Postjesweg verplaatsen		200						
		C	- Verleggen Persleidingen		181						
		C	- Gemalen in stand houden 2019 - 2023		800	400	400	400			
		B	- Gemalen en leidingen			600	600	600	1.000	600	
		C	- Zonnepanelen rwzi's		500						
	C	- Aanpassing slibbuffer Amsterdam West	1.000	100							
	A	- Energie efficiency programma	800								
5		C/B	INRICHTING/ONDERHOUD VAARWEGEN EN HAVENS	WSH	1.250	500	500	500			
7		C	BEHEERSING VAN LOZINGEN	WSH							
			- Waterkwaliteitspoor stedelijk gebied								
9		C	BESTUUR	ZHWSH							
			- Waterschapsverkiezingen					2.500			
Totaal					63.641	55.990	48.080	48.200	42.900	41.500	

Categorie: A: Besluitvorming in AB per kredietaanvraag / B: Verzamelbesluit AB met opdrachtverlening aan DB / C: Kredietbesluit al genomen

De projecten zijn voor 100% in dit overzicht opgenomen. Voor de berekening van de kapitaallasten wordt uitgegaan van een percentage van 85% van de verwachte realisatie m.u.v. de bijdrage in HWBP (=100%).

6.7 Overzicht netto kosten per beleidsproduct

Netto kosten per Beleidsproduct (bedragen x €1.000)	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1. Eigen plannen	5.464	5.204	5.640
2. Plannen van derden	1.364	1.688	1.749
3. Beheersinstrument waterkeringen	2.827	2.355	2.116
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen	21.861	33.216	36.521
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	318	285	274
6. Beheersinstrumenten watersystemen	3.545	4.492	4.617
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	10.409	10.826	10.911
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen	7.273	7.878	8.084
9. Beheer hoeveelheid water	11.162	12.731	13.852
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen	497	462	479
11. Monitoring watersystemen	2.914	3.425	3.644
12. Getransporteerd afvalwater	3.503	3.913	4.237
13. Gezuiverd afvalwater	51.972	55.117	55.066
14. Verwerkt slib	12.778	13.178	16.096
15. Afvalwaterbehandeling door derden	905	1.810	1.839
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens	-	-	-
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	28	671	777
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	229	244	252
22. Keur/Beheer Keurkwartet en VTH-Beleid	-	-	-
23. Vergunningen en keurontheffingen/Vergunningen en meldingen	2.710	2.872	2.980
24. Handhaving keur/Adviezen vergunningen	239	253	263
25. Vergunningen en meldingen/Toezicht	2.013	2.244	2.323
26. Handhaving/Handhaving	1.501	1.588	1.654
27. Rioleringsplannen en subsidies lozingen/Regulering lozingen	2.204	2.087	2.038
28. Aanpak diffuse emissies derden/-	-	-	-
29. Vergunningverlening grondwaterbeheer/-	-	-	-
30. Handhaving grondwaterbeheer/-	-	-	-
31. Belastingheffing	8.223	8.760	8.994
32. Invordering	2.783	3.673	3.782
33. Bestuur	5.529	6.028	6.035
34. Externe communicatie	2.836	3.461	3.579
Totaal	165.087	188.462	197.800

Vanaf 2015 nieuwe indeling en definities voor BBP 22-27. BBP 28 - 30 vervallen.

Sector	Omschrijving	2020		2020 t/m 2024		2020		2021		2022		2023		2024	
		Investering-Beoord.	exploitatie ZB	exploitatie ZB	WB	WB	exploitatie mutatie tov ZB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB
1. BESTAAND BELEID															
A.	Vervallen incidentele posten:														
	BP13/ALIG Vrijval bijdrage reserve "Te dekken exploitatiesaldo"		- 2.751.640												
	Totaal A.		-2.751.640												
B.	Mutaties reeds besloten (omvang conform vorige Begroting):														
	BP9/VW: Versnelde verkoop eigendommen; wegvallen huurtoeslagen		50.000												
	BP33/ALIG: Incidentele besparing bestuurskosten		2.850.000												
	BP4/V HWBP In exploitatie opnemem (incl mutatie bijdrage)		1.612.000												
	-mutaties kapitaallasten activa AGV (conform bestaand MIP)		405.580												
	Totaal B.		3.308.580												
2. ONVERMEDELIJKE ONTWIKKELINGEN															
C.	Nominale toename van politiestructuur														
	Sector:														
	-Watersysteem		6.680												
	-Afvalwater		796.710												
	-KMR, Belastingen		117.100												
	-KMR, excl. Belastingen		0												
	-ORP		162.220												
	-Centrale overhead WN		285.600												
	-Bestuur		52.860												
	Totaal C.		1.421.170												
	Nominale stijging per financieringsbron in %:		1,62%												
D.	Diverse eerder geraamde onvermeelike ontwikkelingen														
	BP17/VW: Waterbestendig (Ramproof)														
	BP20/OO: Oplaadpunten														
	BP7/SW: Agrarisch waterbeheer														
	BP13/SW: Vervallen exploitatiekosten Maarsse														
	overheveling HWBP naar Bestuur														
	Correctie wegens aangepaste kostenberekening WN														
	BPB 13/SW Extra exploitatiekosten: Weesp		175.000												
	BPB9/VW Extra onderhoud Bediening en onderhoud VS		100.000												
	BPB1 /VW Omgevingswet bijdrage aan exploitatiekosten Rijk														
	BPB 13/SW Hogere beheer- en uitvoeringskosten eigen medewerkers														
	BPB 13/SW Opbrengst Biogas/zonnepanelen, act.														
	BPB 13/SW Programmern vervangingsinvesteringen														
	BPB 13/SW Bijdrage Pharmaliften														
	BPB 13/SW Extra exploitatiekosten: Weesp														
	BPB 31/DV Toegezede besparing perceptie onderzoek														
	BPB 32/DV Toegezede besparing perceptie onderzoek														
	BPB 31/DV Kosten databestandsbeheer														
	BPB 32/DV Kosten databestandsbeheer														
	BPB 31/DV Besparing digitalisering														
	BPB 32/DV Besparing digitalisering														
	BPB 23 /V Besparing digitalisering														
	Diverse nog niet eerder geraamde onvermeelike ontwikkelingen														
	BPB 13/SW Extra beheer- en communicatiekosten Buislooterham														
	BPB 7/00 Incidentele besparing recreatie en cultuurhistorie														
	BPB 4/V Incidentele besparing toezingsbudget														
	BPB 13/SW Compensatie kapitaallasten zonnepanelen														
	BPB 13/SW Onderhoudskosten Zonnepanelen														
	BPB 13/SW Incidentele besparing toezingsbudget														
	BPB 13/SW Extra exploitatiekosten: Weesp														
	BPB 9/VW Extra exploitatiekosten: Weesp														
	BPB 13/SW Beheer WAN-netwerk														
	BPB 13/SW Beheer processautomatisering														
	BPB 13/SW Bijdrage Pharmaliften														
	BPB 14/SW Extra silbkosten														
	BPB 13/SW Lagere opbrengst dienten gezuiverd afvalwater														
	BPB 31/DV Uitbreiding aantal klanten														
	BPB 31/DV Uitbreiding aantal klanten														
	BPB 9/VW Extra exploitatiekosten: Weesp														
	BPB 9/VW Toename onderhoudskosten (bediening en onderhoud)														
	BPB 7/00 Implementatie strategie Microverontreinigingen														
	BPB 7/00 Implementatie strategie Microverontreinigingen														
	BPB 11/SW Implementatie strategie Microverontreinigingen														
	BPB 1/SW Watergebedsplanen en peilbesluiten														
	BPB 1/VW Watergebedsplanen en peilbesluiten														
	Totaal D.		3.104.800												

6.9 Meerjarenprognose naar beleidsproduct en programma

Beleidsproduct (bedragen x €1.000)	Begroting 2020	Meerjarenprognose			
		2021	2022	2023	2024
1. Eigen plannen	5.640	5.832	6.023	6.186	6.315
2. Plannen van derden	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749
3. Beheersinstrument waterkeringen	2.116	1.718	1.402	1.313	1.289
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen	36.521	36.279	37.911	37.661	36.217
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	274	268	262	256	250
6. Beheersinstrumenten watersystemen	4.617	4.617	4.617	4.617	4.617
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	10.911	11.095	10.774	10.959	11.179
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen	8.084	8.096	8.111	8.123	8.135
9. Beheer hoeveelheid water	13.852	14.301	14.693	15.149	15.537
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen	479	479	479	479	479
11. Monitoring watersystemen	3.644	3.644	3.644	3.644	3.644
12. Getransporteerd afvalwater	4.237	4.252	4.203	4.183	4.107
13. Gezuiverd afvalwater	55.066	55.521	55.171	55.557	56.546
14. Verwerkt slib	16.096	14.334	14.321	14.296	14.149
15. Afvalwaterbehandeling door derden	1.839	1.839	1.839	1.839	1.839
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens	0	0	0	0	0
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	777	826	837	842	847
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	252	252	252	252	252
22. Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	0	0	0	0	0
23. Vergunningen en meldingen	2.980	2.943	2.872	2.871	2.870
24. Adviezen vergunningen	263	263	263	263	263
25. Toezicht	2.323	2.323	2.323	2.323	2.323
26. Handhaving	1.654	1.654	1.654	1.654	1.654
27. Regulering lozingen	2.038	2.005	1.967	1.937	1.907
28. vervallen	0	0	0	0	0
29. vervallen	0	0	0	0	0
30. vervallen	0	0	0	0	0
31. Belastingheffing	8.994	9.019	8.978	8.917	8.863
32. Invordering	3.782	3.807	3.766	3.706	3.651
33. Bestuur	6.035	6.022	6.009	5.963	6.102
34. Externe communicatie	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579
Totaal	197.800	196.716	197.698	198.317	198.363

MEERJARENRAMING PER PROGRAMMA (x€1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenraming			
			2021	2022	2023	2024
Veiligheid	39.585	42.714	42.033	43.272	42.928	41.454
Schoon water	89.827	96.186	96.122	95.235	95.637	96.464
Voldoende water	30.984	32.858	33.616	34.329	35.052	35.710
Op en om het Water	2.014	2.272	2.320	2.331	2.336	2.341
Draagvlak	12.388	12.731	12.781	12.699	12.578	12.469
Algemeen	13.664	11.040	9.845	9.832	9.786	9.926
Totaal	188.462	197.800	196.716	197.698	198.317	198.363

6.10 Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AEB (Amsterdam)	Afvalenergie Bedrijf Amsterdam
AWO	Afvalwaterovereenkomst
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
BAW	Bestuursakkoord Water
BBP	Beleid en Beheer Product
BIWA	Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BOWA	Bestuurlijk overleg water AGV-gebied
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CAB	Commissie Aanpassing Belastingstelsel
CO ₂	Koolstofdioxide
CZV	Chemisch zuurstofverbruik
DB	Dagelijks Bestuur
DVP	Dijkverbeteringsplan
EEP	Energie-Efficiency Programma
GRP	Gemeentelijke rioleringsplannen
HDSR	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
I/O	Input/output
I&M	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
IPO	Interprovinciaal Overleg
Isariz	Intergemeentelijke Samenwerking Riolerings- en Zorgtaak
KRW	Kaderrichtlijn Water
LGR	Landelijk Grondwater Register
MIP	Meerjareninvesteringsplan/-programma
MJA	Meerjarenafspraken energie-efficiency
MJB	Meerjarenbegroting
MJP	Meerjarenplan
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
MWh	Megawatt uur
N	Stikstof
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
Nm ³	Normaal kubieke meter gas
OAS	Optimalisatie Afvalwaterstudie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OTO	Opleiding, training en oefening
P	Fosfaat
RVO-Nederland	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
SGBP	Stroomgebiedbeheersplan
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
V.e.	Vervuilingseenheid
UvW	Unie van Waterschappen
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WABO	Wet administratieve bepalingen omgevingsrecht
WBP	Waterbeheerplan
WGB	Watergebiedsplan
WIP	Waterinrichtingsplan
WKK	Warmte-krachtkoppeling
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur